

EURÓPSKA KOMISIA

OZNAM

Situácia k 1. januáru 2021

Otázky a odpovede – práva občanov EÚ v Spojenom kráľovstve po skončení prechodného obdobia

V tomto dokumente sa uvádzajú informácie o právach občanov EÚ v Spojenom kráľovstve od 31. decembra 2020 tak, ako sú stanovené v druhej časti dohody o vystúpení, ktorá nadobudla platnosť 1. februára 2020.

Tento dokument sa zameriava na právnu situáciu od 1. januára 2021 do skončenia ochranného obdobia (*lehota na podanie žiadostí o nový status na základe dohody o vystúpení, ktorá nesmie uplynúť skôr ako 30. júna 2021*). Tento dokument bude po skončení ochranného obdobia aktualizovaný.

Opis právneho poriadku Spojeného kráľovstva a vykonávania dohody o vystúpení Spojeným kráľovstvom vychádza z informácií, ktoré máme v súčasnosti k dispozícii.

Obsah

1.	Prechodné obdobie	2
2.	Koho chráni dohoda o vystúpení?.....	3
•	<i>Podmienky na pobyt podrobnejšie</i>	5
•	<i>Pravidlá pre prípady neprítomnosti</i>	8
•	<i>Špecifické prípady</i>	10
3.	Rodinní príslušníci	11
4.	Právo na pobyt	17
•	<i>Zabezpečenie plnenia dohody o vystúpení</i>	20
5.	Pravidlá vstupu a výstupu.....	23
6.	Trestná činnosť a zneužívanie	25
7.	Administratívne postupy.....	27
8.	Odborné kvalifikácie.....	35
•	<i>Odborné kvalifikácie podľa súčasných právnych predpisov EÚ</i>	35
•	<i>Odborné kvalifikácie podľa dohody o vystúpení</i>	36
9.	Sociálne zabezpečenie.....	39
10.	Užitočné odkazy	48

1. Prechodné obdobie

1.1. Prechodné obdobie: načo slúžilo a ako ovplyvnilo práva občanov?

Spojené kráľovstvo 31. januára 2020 vystúpilo z Európskej únie.

Obe strany sa však dohodli na prechodnom období, ktoré trvalo od 1. februára 2020 do 31. decembra 2020. Počas prechodného obdobia už Spojené kráľovstvo nebolo členským štátom Európskej únie a nezúčastňovalo sa na rozhodovacích procesoch EÚ.

Pre Spojené kráľovstvo aj v Spojenom kráľovstve však naďalej platili všetky právne predpisy EÚ vo všetkých oblastiach politiky. Spojené kráľovstvo zostalo súčasťou colnej únie EÚ, ako aj jednotného trhu, a využívalo všetky jeho štyri slobody.

Právne predpisy EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ preto počas prechodného obdobia (*alebo „obdobia implementácie“*) naďalej platili v plnej miere, hoci Spojené kráľovstvo už nebolo členským štátom EÚ.

To znamená, že občania EÚ mohli v Spojenom kráľovstve do konca roka 2020 využívať právo na voľný pohyb.

1.2. Platia stále v Spojenom kráľovstve právne predpisy EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ?

Nie, právne predpisy EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ prestali pre občanov EÚ v Spojenom kráľovstve a pre občanov Spojeného kráľovstva v EÚ platiť 31. decembra 2020.

1.3. Zaobchádzalo sa s osobami, ktoré prišli do Spojeného kráľovstva počas prechodného obdobia, rovnako ako s osobami, ktoré prišli pred 1. februárom 2020?

Áno. Mali úplne rovnaké práva v zmysle právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ ako osoby, ktoré prišli do Spojeného kráľovstva pred jeho vystúpením z EÚ. Ich práva podliehali aj rovnakým obmedzeniam.

2. Koho chráni dohoda o vystúpení?

2.1. Na koho v Spojenom kráľovstve sa dohoda o vystúpení vzťahuje?

Výhody vyplývajúce z dohody o vystúpení budú môcť využívať občania EÚ a ich rodinní príslušníci uvedení v dohode o vystúpení, ktorí mali 31. decembra 2020, keď sa skončilo prechodné obdobie, oprávnený pobyt v Spojenom kráľovstve na základe právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ.

V dohode o vystúpení sa nevyžadovala fyzická prítomnosť v Spojenom kráľovstve na konci prechodného obdobia – dočasné neprítomnosti, ktoré neovplyvňujú právo na pobyt, a dlhšie neprítomnosti, ktoré neovplyvňujú právo na trvalý pobyt, sa akceptovali. Podrobnejšie informácie o neprítomnosti sú uvedené dalej.

Stačilo mať 31. decembra 2020 oprávnený pobyt v Spojenom kráľovstve. Aj keď sa občan EÚ určitý čas pred 31. decembrom v Spojenom kráľovstve nezdržoval, stačilo tam prísť v tento deň.

Občania EÚ a ich rodinní príslušníci, ktorí chceli zostať, museli mať oprávnený pobyt aj po skončení prechodného obdobia. Hmotnoprávne podmienky pobytu na základe dohody o vystúpení sú v podstate rovnaké ako podmienky na základe právnych predpisov EÚ.

Občania EÚ a ich rodinní príslušníci, ktorí splnili podmienky, musia do konca ochranného obdobia požiadať o nový pobytový status v Spojenom kráľovstve. Ak túto žiadosť nepodajú včas, môžu stratiť všetky nároky vyplývajúce z dohody o vystúpení.

Podmienky na získanie nového pobytového statusu na základe dohody o vystúpení by mali odzrkadľovať podmienky uvedené v smernici o voľnom pohybe (v článkoch 6 a 7 sa priznáva právo na pobyt v trvaní piatich rokov osobám, ktoré sú zamestnané alebo majú dostatočné finančné zdroje a nemocenské poistenie. V článkoch 16 – 18 sa priznáva právo na trvalý pobyt osobám, ktoré sa päť rokov legálne zdržiavajú v krajine).

Občania EÚ a ich rodinní príslušníci musia požiadať o pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Spojené kráľovstvo sa rozhodlo, že pri udeľovaní pobytového statusu na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ nebude posudzovať, či žiadatelia o pobytový status spĺňajú všetky podmienky požadované v dohode o vystúpení.

Spojené kráľovstvo poskytuje podrobnejšie informácie o pobytovej schéme pre občanov EÚ na adrese <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

2.2. Čo je v skratke potrebné na pobyt v Spojenom kráľovstve?

Tri veci. Občania EÚ a ich rodinní príslušníci, ktorí chcú mať nárok zostať:

1. musia mať 31. decembra 2020 právo na pobyt v Spojenom kráľovstve na základe právnych predpisov EÚ;
2. musia spĺňať podmienky na pobyt po 31. decembri 2020 a
3. musia do konca ochranného obdobia požiadať o nový pobytový status v Spojenom kráľovstve na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ.

2.3. Čo je ochranné obdobie?

V dohode o vystúpení sa chránia práva občanov EÚ a ich rodinných príslušníkov, ktorí mali 31. decembra 2020 v Spojenom kráľovstve pobyt v súlade s právnymi predpismi EÚ.

V takomto prípade nemusia požiadať o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ do konca prechodného obdobia. Dohoda o vystúpení im zaručuje, že budú mať na podanie žiadosti aspoň ďalších šesť mesiacov.

Toto obdobie od skončenia prechodného obdobia do termínu podania žiadosti sa nazýva ochranné obdobie. Vo vnútroštátnych právnych predpisoch Spojeného kráľovstva sa termín podania žiadosti stanovuje na 30. júna 2021.

Počas ochranného obdobia majú chránení občania EÚ a ich rodinní príslušníci (ktorí 31. decembra 2020 pobývali v Spojenom kráľovstve v súlade s právnymi predpismi EÚ) právo na pobyt, ktorý sa považuje za existujúci (tzv. právna fikcia). Vyhostení by mohli byť len v prípade spáchania trestného činu.

Žiadosti o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ podané po skončení ochranného obdobia sa nemusia brať do úvahy.

2.4. Právne predpisy EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ – čoho sa týkajú?

Na základe právnych predpisov EÚ majú občania EÚ a ich rodinní príslušníci právo na pobyt vo všetkých členských štátoch, ktorých nie sú štátnymi príslušníkmi, na základe niekoľkých nástrojov práva EÚ:

- a) samotná Zmluva o fungovaní Európskej únie (články 21, 45, 49 alebo 56);
- b) smernica o voľnom pohybe;
- c) nariadenie o slobode pohybu pracovníkov.

Vo veľkej väčšine prípadov možno podrobné pravidlá uplatniteľné na migrujúcich občanov EÚ nájsť v smernici o voľnom pohybe. Tam by ste mali začať, ak chcete zistiť viac o:

- svojich právach a nárokoch,
- právach svojich rodinných príslušníkov,
- podmienkach spojených s právom na pobyt,
- administratívnych postupoch a

- zárukách na ochranu práva na pobyt.

Občania EÚ a ich rodinní príslušníci, ktorí majú pobyt v Spojenom kráľovstve a ktorí pred začatím prechodného obdobia aj po jeho skončení spĺňali podmienky právnych predpisov EÚ, sú v dohode o vystúpení chránení.

- Podmienky na pobyt podrobnejšie

2.5. Som Češka a do Spojeného kráľovstva som prišla v roku 2017. Pracujem v miestnej nemocnici. Môžem tu zostať aj po 31. decembri 2020?

Áno. Ak naďalej pracujete (*alebo ste nedobrovoľne prišli o prácu podľa článku 7 ods. 3 smernice o voľnom pohybe, prípadne ste sa stali samostatne zárobkovo činnou osobou, sebestačným študentom alebo uchádzačom o zamestnanie*), môžete zostať v Spojenom kráľovstve aj po skončení prechodného obdobia.

Na základe dohody o vystúpení máte právo na pobyt v Spojenom kráľovstve aj po skončení prechodného obdobia. Ak si chcete udržať pobyt, musíte spĺňať v podstate rovnaké hmotnoprávne podmienky, aké platili pred skončením prechodného obdobia na základe právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ.

Do konca ochranného obdobia musíte podať žiadosť orgánom Spojeného kráľovstva o nový status v Spojenom kráľovstve. Po piatich rokoch oprávneného pobytu v Spojenom kráľovstve budete môcť požiadať o to, aby bol váš pobytový status v Spojenom kráľovstve zmenený na trvalý pobyt, ktorý ponúka viac práv a lepšiu ochranu.

2.6. Som Poliak a žijem a študujem v Spojenom kráľovstve. Musím začať pracovať, aby boli zachované moje práva?

Dohoda o vystúpení chráni občanov EÚ, ktorí majú pobyt v Spojenom kráľovstve v súlade s podmienkami, ktoré sa na základe právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ vzťahujú na právo na pobyt. V podstate to znamená, že občania EÚ spĺňajú tieto podmienky, ak:

- sú zamestnaní alebo samostatne zárobkovo činní alebo
- majú dostatočné zdroje a nemocenské poistenie alebo
- sú rodinnými príslušníkmi inej osoby, ktorá spĺňa tieto podmienky, alebo
- už získali právo na trvalý pobyt (*na ktoré sa už nevzťahujú žiadne podmienky*).

Ak chcete mať pobyt ako študent, musíte mať dostatočné zdroje a nemocenské poistenie. Medzi týmito kategóriami je možné prechádzať (*napríklad ukončiť štúdium a začať pracovať*). Vaše práva zostanú zachované, ak spĺňate podmienky aspoň jednej kategórie.

Upozorňujeme, že Spojené kráľovstvo sa rozhodlo zrušiť niektoré z týchto podmienok a od občanov EÚ a ich rodín žijúcich v Spojenom kráľovstve nevyžaduje preukázanie zamestnania ani nemocenského poistenia.

Ak si však chcete svoje práva zachovať, musíte do konca ochranného obdobia podať orgánom Spojeného kráľovstva žiadosť o nový status v Spojenom kráľovstve na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ.

2.7. Sú občania EÚ, ktorí si do Spojeného kráľovstva prišli niekoľko mesiacov pred skončením prechodného obdobia hľadať prácu, nejakým spôsobom chránení?

Áno. Občania EÚ hľadajúci prácu v Spojenom kráľovstve pred skončením prechodného obdobia majú nárok zostať šesť mesiacov po príchode (*alebo dlhšie, ak majú reálnu šancu, že získajú pracovné miesto*). Tí musia požiadať o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ do konca ochranného obdobia.

2.8. Som občanom Dánska. Do Spojeného kráľovstva som prišiel v roku 2019, ale nenašiel som si prácu. Momentálne nemám peniaze. Môžem zostať?

Dohoda o vystúpení chráni občanov EÚ, ktorí mali pobyt v Spojenom kráľovstve v súlade s podmienkami právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ vzťahujúcimi sa na právo na pobyt. V podstate to znamená, že občania EÚ spĺňajú tieto podmienky, ak:

- sú zamestnaní alebo samostatne zárobkovo činní alebo
- majú dostatočné zdroje a nemocenské poistenie alebo
- sú rodinnými príslušníkmi iného občana EÚ, ktorý spĺňa tieto podmienky, alebo
- už získali právo na trvalý pobyt (*na ktoré sa už nevzťahujú žiadne podmienky*).

Tí občania EÚ, ktorí na konci prechodného obdobia nespĺňajú tieto podmienky, nemajú na základe dohody o vystúpení právny nárok zostať v Spojenom kráľovstve a ich situácia závisí od vnútroštátnych právnych predpisov Spojeného kráľovstva.

2.9. Spojené kráľovstvo sa rozhodlo zrušiť požiadavku na komplexné nemocenské poistenie. Čo to znamená?

V dohode o vystúpení sa chránia práva v takej forme, v akej existovali na základe právnych predpisov EÚ. Komplexné krytie nemocenského poistenia je jednoznačne podmienkou oprávneného pobytu sebestačných osôb tak, ako je to stanovené v článku 7 ods. 1 písm. b) smernice o voľnom pohybe.

Spojené kráľovstvo sa rozhodlo v prípade občanov EÚ nepodmieňovať udelenie nového pobytového statusu na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ komplexným nemocenským poistením ani *overením skutočného zamestnania*.

2.10. Som francúzskym občanom, žijem v Paríži, no dochádzam za prácou do Londýna. Môžem ďalej pracovať v Spojenom kráľovstve?

Áno. V dohode o vystúpení sa chránia aj tzv. cezhraniční pracovníci. Na základe dohody o vystúpení je cezhraničným pracovníkom osoba, ktorá pracuje alebo je samostatne zárobkovo činná v jednej krajine a má pobyt v inej krajine. V Londýne môžete naďalej pracovať, aj keď máte pobyt v Paríži. Musíte požiadať orgány Spojeného kráľovstva o nový dokument, v ktorom sa potvrdzuje, že ste cezhraničným pracovníkom chráneným dohodou o vystúpení. Tento dokument vám uľahčí cestovanie do Spojeného kráľovstva, pokračovanie v práci v tejto krajine a návrat do Francúzska.

2.11. Som občanom EÚ a v roku 2017 som získal doklad o trvalom pobyte v Spojenom kráľovstve. Čo sa pre mňa mení?

Do konca ochranného obdobia musíte požiadať o nový status trvalého pobytu na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Keďže ste však už získali doklad o trvalom pobyte v Spojenom kráľovstve na základe právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ, administratívny postup bude jednoduchý. Stačí, ak predložíte platný pas alebo preukaz totožnosti, preukážete, že päť rokov žijete iba v Spojenom kráľovstve, a deklarujete prípadné odsúdenia za trestné činy, ktoré sú uvedené vo vašich záznamoch. Toto konanie je bezplatné a bude vám udelený trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve (tzv. status usadenej osoby).

2.12. V roku 1964 som prišla z Francúzska do Spojeného kráľovstva, kde som si našla svojho úžasného britského manžela. Stále sme spolu. Som si istá, že môžem zostať a nebudem pre to musieť nič urobiť.

Ak ste si istá, že máte na základe vnútroštátnych právnych predpisov Spojeného kráľovstva právo na trvalý pobyt a že sa tieto právne predpisy v budúcnosti nezmenia, môžete žiadosť o nový pobytový status na základe dohody o vystúpení ignorovať.

Dôrazne vám však odporúčame požiadať do konca ochranného obdobia o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Získate tak nespochybniteľné právo na pobyt v Spojenom kráľovstve, ktoré neohrozia žiadne zmeny právnych predpisov Spojeného kráľovstva.

2.13. Som občanom Malty. V roku 2018 som prišiel do Spojeného kráľovstva pracovať v stavebnej firme. Nedávno som, žiaľ, utrpel pracovný úraz a som trvale práceneschopný. Dúfam, že nebudem musieť odísť.

Nebudete musieť odísť. Osoby, ktoré museli prestať pracovať z dôvodu trvalej práceneschopnosti spôsobenej pracovným úrazom, získajú právo na trvalý pobyt na základe právných predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ. Toto právo je po skončení prechodného obdobia chránené.

Do konca ochranného obdobia musíte požiadať o nový status trvalého pobytu na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ.

2.14. Som Holanďanka a v Spojenom kráľovstve pracujem od roku 1995. O niekoľko rokov plánujem odísť do dôchodku. Chcem vedieť, či tu budem môcť zostať aj po odchode do dôchodku.

Áno. Keďže ste mali v Spojenom kráľovstve pobyt a pracovali v ňom minimálne päť rokov, už ste tam získali právo na trvalý pobyt, na ktorý sa už nevzťahujú žiadne podmienky (*napríklad ani podmienka, že by ste museli naďalej pracovať*). Do konca ochranného obdobia však musíte požiadať o nový status trvalého pobytu na základe právnych predpisov Spojeného kráľovstva.

- Pravidlá pre prípady neprítomnosti

2.15. Som Grék a do Spojeného kráľovstva som prišiel v roku 2018 študovať. V roku 2020 som päť mesiacov študoval v Taliansku cez program Erasmus+ a potom som sa vrátil na svoju univerzitu v Spojenom kráľovstve. Dúfam, že to nebude mať negatívny vplyv na môj pobyt v Spojenom kráľovstve.

Na vaše práva v Spojenom kráľovstve to nemá žiadny vplyv. Na základe právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ platí, že obdobia neprítomnosti kratšie ako šesť mesiacov do roka neovplyvňujú nepretržitosť pobytu. Tieto záruky obsahuje aj dohoda o vystúpení.

2.16. Podľa dohody o vystúpení môže moja neprítomnosť trvať šesť mesiacov do roka a neohrozí to môj pobytový status v Spojenom kráľovstve. Čo sa myslí pod pojmom „šesť mesiacov do roka“?

Pravidlo „šiestich mesiacov do roka“ uvedené v dohode o vystúpení je rovnaké ako pravidlo uvedené v smernici o voľnom pohybe. Aj jeho výklad je rovnaký. Na základe smernice EÚ

o voľnom pohybe môže byť občan EÚ dočasne neprítomný na obdobie nepresahujúce celkom šesť mesiacov do roka. Každý rok sa začína počítať od dátumu, keď sa občanovi EÚ začal pobyť v hostiteľskej krajine.

2.17. Ako fínsky občan som v roku 2010 získal právo na trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve na základe právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe. V marci 2017 som odišiel zo Spojeného kráľovstva študovať do Švédska. Mal som sa pred skončením prechodného obdobia vrátiť do Spojeného kráľovstva, aby som tam nestratil svoje práva?

Nie. Keďže ste pred odchodom mali trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve, bude sa na vás vzťahovať dohoda o vystúpení v prípade, že sa vrátite do piatich rokov od odchodu (*teda do marca 2022*). Budete však musieť požiadať o nový status trvalého pobytu na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Táto žiadosť by sa mala podať do konca ochranného obdobia.

2.18. Zapísala som sa na Univerzitu v Manchestri, na ktorej som mala začať študovať v školskom roku 2020/2021. V dôsledku cestovných obmedzení súvisiacich s koronavírusom som však, žiaľ, nemohla fyzicky pricestovať do Spojeného kráľovstva. Študujem diaľkovo. Chráni ma napriek tomu dohoda o vystúpení?

Ochrana na základe dohody o vystúpení sa, žiaľ, zaručuje iba tým občanom EÚ, ktorí prišli do Spojeného kráľovstva pred skončením prechodného obdobia. Spojené kráľovstvo môže pružne prihliadnuť na všetky výnimočné okolnosti.

2.19. Prišla som do Spojeného kráľovstva pred skončením prechodného obdobia, ale krátko nato som musela odísť vyriešiť naliehavú rodinnú záležitosť. Vzťahuje sa na mňa ochrana?

Áno, dôležité je, že ste prišli do Spojeného kráľovstva pred skončením prechodného obdobia. Po príchode do Spojeného kráľovstva na základe právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ môžete byť z akéhokoľvek dôvodu neprítomná šesť mesiacov (v niektorých prípadoch aj dlhšie) a nebude to mať vplyv na vaše práva. Budete však musieť požiadať o nový pobytovej status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Táto žiadosť by sa mala podať do konca ochranného obdobia.

- Špecifické prípady

2.20. V roku 2006 som prišiel do Spojeného kráľovstva za prácou ako štátny príslušník Slovenska. Nedávno som získal britské občianstvo. Aký je môj status ako občana s dvojitým slovenským a britským občianstvom?

Vaše britské občianstvo vám poskytuje bezpodmienečné právo na pobyt v Spojenom kráľovstve. Od naturalizácie sa na váš pobyt v Spojenom kráľovstve už nevzťahuje smernica o voľnom pohybe. Na druhej strane, keďže váš pobyt sa zakladal na právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe vzhľadom na vašu slovenskú štátnu príslušnosť, zabezpečuje sa tým, že sa na vás naďalej bude vzťahovať dohoda o vystúpení.

Vaše britské občianstvo vám poskytuje časovo neobmedzené právo na pobyt v Spojenom kráľovstve, pričom sa zároveň môžete opierať aj o dohodu o vystúpení, napríklad pokiaľ ide o právo na zlúčenie rodiny.

2.21. Som Portugalčan a do Spojeného kráľovstva som prišiel pred mnohými rokmi za svojou britskou manželkou. Je zdravotne postihnutá a ja jej poskytujem nepretržitú starostlivosť a pomoc. Myslím si, že môj pobyt v Spojenom kráľovstve je legálny, ale nie som si istý, či ma chráni dohoda o vystúpení.

Zaručenú ochranu na základe dohody o vystúpení majú len tí občania EÚ, ktorí mali pobyt v Spojenom kráľovstve na konci prechodného obdobia v súlade s podmienkami právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ vzťahujúcimi sa na právo na pobyt.

Ak spĺňate všetky podmienky na pobyt ako sebestačný občan EÚ, vaše právo zostať po skončení prechodného obdobia sa chráni v dohode o vystúpení.

2.22. Som Talian a v Spojenom kráľovstve žijem so svojou brazílskou rodinou od roku 2011. Chápem, že moje právo zostať v Spojenom kráľovstve je chránené – ako je to však s mojím právom vrátiť sa do Talianska aj s rodinou na základe judikatúry Súdneho dvora vo veci Surinder Singh?

V dohode o vystúpení sú chránené práva tých osôb, ktoré využili možnosť voľného pohybu a žijú v štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi. Ochrana sa nevzťahuje na osoby pobývajúce v štáte, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, bez ohľadu na to, či sa domov vrátili pred skončením prechodného obdobia alebo po ňom.

Vec Surinder Singh sa však na vás bude vzťahovať, keďže sa budete vracieť do členského štátu svojej štátnej príslušnosti po využití práva na slobodný pohyb a pobyt v inom členskom štáte EÚ. Nie je podstatné, že vaša krajina pobytu medzitým vystúpila z EÚ.

Vaše právo na pobyt v Spojenom kráľovstve bude chránené len vtedy, ak požiadate o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ do konca ochranného obdobia. Po návrate do Talianska stratíte práva na základe dohody o vystúpení a ak odídete zo Spojeného kráľovstva na viac ako päť rokov, stratíte pobytové práva v Spojenom kráľovstve.

2.23. Som Mexičanka a v Spojenom kráľovstve žijem podľa tzv. pravidla Ruiz Zambrano so svojou päťročnou britskou dcérou, ktorú mám v starostlivosti. Môžem zostať?

Zaručenú ochranu na základe dohody o vystúpení majú len tie osoby, ktoré mali pobyt v Spojenom kráľovstve na konci prechodného obdobia v súlade s podmienkami právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ vzťahujúcimi sa na právo na pobyt.

Na osoby, ktoré majú pobyt v Spojenom kráľovstve výlučne na základe občianstva EÚ svojich britských rodinných príslušníkov, sa dohoda o vystúpení nevzťahuje. Podľa vnútroštátnych právnych predpisov Spojeného kráľovstva sa v súčasnosti umožňuje takýmto osobám získať nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Odporúčame vám vyhľadať právne poradenstvo.

3. Rodinní príslušníci

3.1. Som Portugalčanka a môj otec, takisto Portugalčan, pracuje v Spojenom kráľovstve. Žijem s ním a navštevujem miestnu základnú školu. Môžem zostať v Spojenom kráľovstve?

Áno. Máte právo zostať v Spojenom kráľovstve so svojím otcom. V dohode o vystúpení sa zabezpečuje, aby všetci rodinní príslušníci bez ohľadu na svoju štátnu príslušnosť, ktorí mali na konci prechodného obdobia oprávnený pobyt s občanom EÚ v Spojenom kráľovstve, mohli zostať za rovnakých podmienok, aké existovali pred skončením prechodného obdobia.

Nezabudnite však pred skončením ochranného obdobia vy alebo váš otec vo vašom mene požiadať o nový pobytový status.

3.2. Som Kórejčanka. Do Spojeného kráľovstva som prišla žiť so svojim manželom, ktorý Lotyš, ale v našom manželstve nedávno nastali ťažkosti. Chcem podať návrh na rozvod, ale bojím sa, ako to ovplyvní moje právo na pobyt.

V dohode o vystúpení sa prevzali právne predpisy EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ, ktoré už za určitých podmienok chránia manželských partnerov z tretích krajín, ktorí sa rozvedú s občanom EÚ. Ak ste boli pred rozvodom zosobášení najmenej tri roky a v Spojenom kráľovstve ste žili aspoň jeden rok pred začatím rozvodového konania, po skončení prechodného obdobia môžete mať naďalej pobyt v Spojenom kráľovstve, ak požiadate o nový pobytový status v Spojenom kráľovstve. Keď váš rozvod nadobudne právoplatnosť, platia podmienky právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ, ktoré sa vzťahujú na právo na pobyt, ako keby ste boli občiankou EÚ.

V každom prípade musíte do konca ochranného obdobia požiadať o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Ak ste v Spojenom kráľovstve nemali pobyt nepretržite päť rokov, získate povolenie na pobyt v Spojenom kráľovstve na určitý čas (tzv. predbežný status usadenej osoby). Po piatich rokoch nepretržitého pobytu v Spojenom kráľovstve tam budete môcť požiadať o status trvalého pobytu.

3.3. V Spojenom kráľovstve žijem a pracujem aj so svojim partnerom zo Slovenska. Čoskoro plánujeme dieťa. Mali sme svoje plány urýchliť a mať ho ešte pred skončením prechodného obdobia?

Nemusíte sa ponáhľať. V dohode o vystúpení sa zaručuje, že zostať v krajine budú môcť deti, ktoré sa rodinám EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve narodili pred skončením prechodného obdobia aj po ňom. Nezabudnite do konca ochranného obdobia požiadať o nový pobytový status v Spojenom kráľovstve na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Vaše dieťa môže po narodení získať britské občianstvo, ale ak sa tak nestane, budete musieť aj v jeho mene požiadať o nový pobytový status, a to do troch mesiacov od jeho narodenia.

3.4. Som Ruska a žijem v Spojenom kráľovstve so svojim manželom z Rumunska. V roku 2018 mi bol vydaný pobytový preukaz EÚ. Môžem zostať?

Áno, môžete zostať. V dohode o vystúpení sú chránení všetci rodinní príslušníci, ktorí mali oprávnený pobyt s občanom EÚ v Spojenom kráľovstve pred skončením prechodného obdobia. Môžu zostať, ale do konca ochranného obdobia musia požiadať o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ.

3.5. Som Nemeč a žijem v Spojenom kráľovstve s dieťaťom, ktoré mám adoptované. Môžeme tam spolu zostať?

Áno, môžete tam spolu zostať. V dohode o vystúpení sú chránení všetci rodinní príslušníci, ktorí mali oprávnený pobyt s občanom EÚ v Spojenom kráľovstve pred skončením prechodného obdobia. S adoptovanými deťmi sa zaobchádza rovnako ako s biologickými deťmi. Za seba aj za svoje dieťa (ak nemá britské občianstvo) však musíte do konca ochranného obdobia podať žiadosť o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ.

3.6. V prípade detí narodených po skončení prechodného obdobia sa v dohode o vystúpení vyžaduje, aby mal dieťa v starostlivosti rodič, ktorý má pobyt v hostiteľskom štáte. Chránia sa tým len rozvedené páry?

Nie. Právo starostlivosti je v dohode o vystúpení vymedzené veľmi široko. Zahŕňa práva starostlivosti získané zo zákona, súdnym rozsudkom alebo dokonca dohodou medzi rodičmi.

3.7. Pred niekoľkými rokmi som požiadal orgány Spojeného kráľovstva o možnosť prísť za svojou sesternicou zo Švédska, ktorá žije v Edinburgu, keďže som na ňu bol finančne odkázaný. Orgány Spojeného kráľovstva moju žiadosť schválili a vystavili mi pobytový preukaz EÚ. Čo sa so mnou teraz stane?

Môžete zostať. V dohode o vystúpení sú chránení všetci rodinní príslušníci, ktorí mali oprávnený pobyt s občanom EÚ v Spojenom kráľovstve pred skončením prechodného obdobia. Môžete zostať, ale musíte do konca ochranného obdobia požiadať o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. V právnych predpisoch Spojeného kráľovstva sa vyžaduje, aby bol v čase podávania žiadosti na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ váš pobytový preukaz EÚ platný.

3.8. Nedávno mi bolo udelené vstupné vízum, aby som mohla prísť za svojou tetou z Maďarska, ktorá žije v Spojenom kráľovstve. Teta ma po smrti rodičov finančne podporuje. Prišla som do Spojeného kráľovstva, ale moja žiadosť o pobyt nebola na konci prechodného obdobia stále vybavená. Čo sa so mnou stane?

V súlade s právnymi predpismi EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ sa o vašej žiadosti rozhodne podľa vnútroštátnych právnych predpisov Spojeného kráľovstva a pobyt by mal byť uľahčený. Ak orgány Spojeného kráľovstva rozhodnú o udelení pobytu, bude sa na vás vzťahovať dohoda o vystúpení a budete môcť do konca ochranného obdobia požiadať o nový pobytový status na

základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Každé zamietnutie musí byť plne odôvodnené a dá sa voči nemu odvolať.

3.9. Som slobodná partnerka bulharského občana, ktorý má pobyt v Spojenom kráľovstve. Plánujem tam za ním prísť, ale keďže vo svojej krajine, v Kanade, mám ešte pracovné záväzky, bude to možné až o štyri roky. Budem môcť za ním prísť?

Áno. V dohode o vystúpení sa chránia partneri, ktorí mali trvalé partnerstvo s občanom EÚ na konci prechodného obdobia, ale nemali s týmto partnerom bydlisko v Spojenom kráľovstve. Za svojim partnerom v Spojenom kráľovstve budete môcť prísť za predpokladu, že s ním budete v čase, keď chcete prísť do Spojeného kráľovstva, naďalej v trvalom partnerstve a on získal nový pobytový status v Spojenom kráľovstve, o ktorý musí požiadať do konca ochranného obdobia. Vy takisto budete musieť požiadať o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ, a to do troch mesiacov od príchodu do Spojeného kráľovstva.

Požiadavka na trvalosť partnerstva sa musí vzhľadom na cieľ zachovania celistvosti rodiny posudzovať v širšom zmysle. Vo vnútroštátnych pravidlách sa môžu ako kritérium trvalosti partnerstva uvádzať minimálne časové obdobia. V tomto prípade sa však musí na základe vnútroštátnych pravidiel zabezpečiť aj zohľadnenie ďalších relevantných aspektov (ako napríklad spoločnej hypotéky na kúpu bývania).

3.10. Som synovec českého občana žijúceho v Spojenom kráľovstve. Plánujem tam za ním prísť, ale vzhľadom na existujúce študijné povinnosti vo svojej krajine tak budem môcť urobiť až o štyri roky. Budem môcť za ním prísť?

V dohode o vystúpení nie sú chránení príslušníci širšej rodiny občanov EÚ (*okrem osôb v trvalých partnerstvách*), ktorí nemali na konci prechodného obdobia pobyt s daným príbuzným. Ak chcete prísť za svojim príbuzným v Spojenom kráľovstve, budete musieť splniť požiadavky cudzineckého práva Spojeného kráľovstva, čo sa nemusí podariť, keďže to bude závisieť od pravidiel platných v čase, keď budete chcieť prísť.

3.11. Som študent z Dánska a žijem v Cardiffe. Moja manželka žije v zahraničí spolu s naším malým dieťaťom. Chceli by za mnou prísť hneď ako doštudujem a nájdem si prácu. Budú môcť prísť?

Budú za vami môcť prísť aj po skončení prechodného obdobia. V dohode o vystúpení sú chránení nielen tí blízki rodinní príslušníci, ktorí mali oprávnený pobyt s občanom EÚ v Spojenom kráľovstve pred skončením prechodného obdobia, ale aj tí blízki rodinní príslušníci, ktorí boli po skončení prechodného obdobia v príbuzenskom vzťahu s týmto občanom EÚ, ale nemali pobyt v Spojenom kráľovstve. Budú môcť za vami prísť za predpokladu, že v čase, keď

bude chcieť vaša manželka prísť do Spojeného kráľovstva, budete naďalej zosobášení a vy ste získali nový pobytový status v Spojenom kráľovstve, o ktorý musíte požiadať do konca ochranného obdobia. Vaša manželka a dieťa budú takisto musieť požiadať o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ, a to do troch mesiacov od príchodu do Spojeného kráľovstva.

3.12. Žijem a pracujem v Spojenom kráľovstve. Ako občan EÚ mám pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Som slobodný, ale dúfam, že jedného dňa sa ožením. Bude moja budúca manželka môcť za mnou prísť do Spojeného kráľovstva? Čo v prípade, že budeme mať dieťa?

Vaša budúca manželka za vami na základe dohody o vystúpení nebude môcť prísť, pretože v dohode sa nechráni osoby, ktoré si po skončení prechodného obdobia vezmú občana EÚ. Každý takýto budúci manželský partner musí spĺňať pravidlá Spojeného kráľovstva pre prisťahovalectvo.

Každé budúce dieťa sa bude môcť pripojiť k občanovi EÚ, ktorý mal v Spojenom kráľovstve pobyt pred skončením prechodného obdobia, ak má tento rodič z EÚ dieťa v zákonnej starostlivosti a bol mu udelený nový pobytový status v Spojenom kráľovstve, o ktorý musí požiadať do konca ochranného obdobia. Vy takisto budete musieť požiadať pre svoje dieťa o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ, a to do troch mesiacov od jeho príchodu do Spojeného kráľovstva alebo narodenia v Spojenom kráľovstve.

3.13. Som Argentínčan pracujúci v Spojenom kráľovstve, kde žijem so svojim šesťročným synom Chorvátom a dvojročnou dcérou Argentínčankou. Môžeme zostať?

Všetci môžete zostať, ak vy a váš syn Chorvát spĺňate podmienky na oprávnený pobyt a všetci ste získali nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ, o ktorý musíte požiadať do konca ochranného obdobia.

V dohode o vystúpení sa zaručuje, že v Spojenom kráľovstve po skončení prechodného obdobia môžu zostať nielen občania EÚ (*t. j. váš syn*), ale aj rodinní príslušníci, ktorí nie sú občanmi EÚ (*t. j. vy a vaša dcéra*), ktorých prítomnosť sa vyžaduje, aby nebolo vášmu synovi odňaté právo na pobyt, ktoré mu bolo udelené dohodou o vystúpení.

3.14. Som z Austrálie. Žijem v Spojenom kráľovstve a mám v starostlivosti svojho poľského syna, ktorý tu študuje. Môj poľský partner, ktorý pracoval v Spojenom kráľovstve, nás opustil. Budem môcť zostať?

Na základe dohody o vystúpení máte právo na pobyt v Spojenom kráľovstve, kým váš syn nedokončí štúdium. Toto právo si zachováte aspoň dovtedy, kým váš syn nedosiahne plnoletosť, a pravdepodobne aj potom, ak bude naďalej potrebovať vašu prítomnosť a starostlivosť, aby mohol pokračovať v štúdiu. V dohode o vystúpení sa vám nezaručuje žiadne právo na trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve, toto právo však môžete mať podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva. Vy a váš syn však musíte do konca ochranného obdobia požiadať o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ.

4. Právo na pobyt

4.1. **Som Cyperčanka a žijem v Londýne s mamou, ktorá pracuje ako inžinierka. Chodím do školy, ale chcem si otvoriť vlastné kvetinárstvo. Budem tu môcť po ukončení školy zostať a začať pracovať?**

Áno. Nielenže budete môcť zostať v Spojenom kráľovstve, ale budete mať k dispozícii aj všetky možnosti, ktoré v súčasnosti občanom EÚ poskytujú právne predpisy EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ. Budete môcť pracovať, študovať, podnikáť alebo zostať doma a starať sa o rodinných príslušníkov. Vaše práva nebudú ovplyvnené, keď začnete pracovať. Musíte však do konca ochranného obdobia požiadať o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ.

4.2. **Som zo Slovinska. Do Spojeného kráľovstva som prišiel v roku 2017 a odvtedy som tam samostatne zárobkovo činnou osobou. Môžem tam získať trvalý pobyt a ak áno, za akých podmienok?**

Do konca ochranného obdobia musíte požiadať o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Keďže máte v Spojenom kráľovstve pobyt menej ako päť rokov, mali by ste získať povolenie na pobyt v Spojenom kráľovstve na určitý čas (tzv. predbežný status usadenej osoby). Po piatich rokoch nepretržitého a oprávneného pobytu v Spojenom kráľovstve (*vrátane období pobytu pred skončením a po skončení prechodného obdobia*) budete môcť požiadať o status trvalého pobytu na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ (tzv. status usadenej osoby).

Dohoda o vystúpení chráni občanov EÚ, ktorí mali pobyt v Spojenom kráľovstve v súlade s podmienkami právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ vzťahujúcimi sa na právo na pobyt. Pobyt občanov EÚ je v zásade oprávnený, ak:

- sú zamestnaní alebo samostatne zárobkovo činní alebo
- majú dostatočné zdroje a nemocenské poistenie (vrátane študentov) alebo
- sú rodinnými príslušníkmi iného občana EÚ, ktorý spĺňa tieto podmienky.

4.3. **Som Fínka a deväť rokov žijem s rodičmi v Spojenom kráľovstve. Obaja pracujú. Mám právo na pobyt v Spojenom kráľovstve?**

Áno. Keďže ste v Spojenom kráľovstve žili minimálne päť rokov, už ste tam na základe právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ získali právo na trvalý pobyt, na ktorý sa už nevzťahujú žiadne podmienky (*napríklad ani podmienka, že by ste museli byť naďalej rodinným príslušníkom*). Toto právo sa na základe dohody o vystúpení zachová, ak splníte podmienku

podania žiadosti o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ do konca ochranného obdobia.

4.4. Som Estónka a študujem na univerzite v Spojenom kráľovstve. Ak všetko pôjde podľa plánu, štúdium ukončím v roku 2022. Budem môcť zostať v Spojenom kráľovstve a hľadať si tam prácu?

Áno. V Spojenom kráľovstve môžete zostať, ak požiadate o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ do konca ochranného obdobia.

Ak v Spojenom kráľovstve k dátumu podania žiadosti ešte nemáte pobyt nepretržite päť rokov, získate povolenie na pobyt v Spojenom kráľovstve na určitý čas (tzv. predbežný status usadenej osoby). Po piatich rokoch nepretržitého pobytu v Spojenom kráľovstve budete môcť znovu podať žiadosť na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ a získať trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve (tzv. status usadenej osoby).

Občania EÚ majú možnosť zmeny: študenti môžu začať pracovať (*a stať sa pracovníkmi*), pracovníci môžu odísť do dôchodku (*a stať sa sebestačnými osobami*), sebestačné osoby môžu začať študovať a tak ďalej. Nie je potrebné znovu podávať žiadosť na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ.

4.5. Som Malťan a mám trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve, kde som sa narodil a vyrastal. Študujem na univerzite a dostal som skvelú pracovnú ponuku na Slovensku. Ponúkajú mi trojročnú zmluvu, obávam sa však, že ak opustím Spojené kráľovstvo, nebudem sa môcť vrátiť. Sú moje obavy oprávnené?

Po podaní žiadosti orgánom Spojeného kráľovstva o nový status trvalého pobytu na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ a jeho získaní budete môcť opustiť Spojené kráľovstvo na obdobia kratšie ako päť rokov a vrátiť sa bez toho, aby status stratil platnosť. Päťročné pravidlo neprítomnosti chráni aj tých občanov, ktorí sa na konci prechodného obdobia nenachádzali v Spojenom kráľovstve, ale do konca ochranného obdobia podali žiadosť o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ.

4.6. Som z Maďarska a v Spojenom kráľovstve žijem a pracujem už 15 rokov. Dúfam, že môžem v Spojenom kráľovstve zostať. Mohli by ste ma ubezpečiť, že moje práva a nároky zostanú zachované bez časového obmedzenia?

Neexistuje žiadny dátum, ku ktorému by uplynula platnosť práv. Raz získané práva a nároky všetkých osôb chránených na základe dohody o vystúpení budú zachované po celý život. Do

konca ochranného obdobia však musíte požiadať o nový status trvalého pobytu na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ (tzv. status usadenej osoby).

Niektoré práva však môžu za určitých okolností stratiť platnosť. Nový status trvalého pobytu napríklad stratí platnosť, ak osoba nie je prítomná v Spojenom kráľovstve dlhšie ako päť po sebe nasledujúcich rokov.

4.7. Som z Rakúska a posledných dvadsať rokov žijem v Spojenom kráľovstve. Poberám sociálne dávky. Predpokladám, že v Spojenom kráľovstve budem môcť zostať, ale budem mať aj naďalej nárok na potrebné dávky?

Áno. Všetkým občanom EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve, ktorí majú nárok na ochranu podľa dohody o vystúpení, sa ponecháva právo na rovnaké zaobchádzanie. To znamená, že v prípade, že mali právo na dávky, nároky alebo výhody pred skončením prechodného obdobia, budú toto právo mať aj naďalej.

Do konca ochranného obdobia však musíte požiadať o nový status trvalého pobytu na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ (tzv. status usadenej osoby).

4.8. Som z Litvy a študujem na univerzite v Spojenom kráľovstve. Budem musieť po skončení prechodného obdobia platiť vyššie školné? Budem sa môcť uchádzať o študentské pôžičky?

Všetkým občanom EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve, ktorí majú nárok na nový pobytový status v Spojenom kráľovstve, sa ponecháva právo na pobyt a právo na rovnaké zaobchádzanie.

V prípade študentov s pobytoвым statusom na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ to znamená, že budú naďalej platiť školné v rovnakej výške ako britskí občania. Tieto nároky budú podliehať akýmkoľvek budúcim zmenám vnútroštátnej politiky, ktoré sa vzťahujú na štátnych príslušníkov Spojeného kráľovstva.

Pokiaľ ide o prístup k príspevkom na živobytie počas štúdia, ako sú študentské granty alebo študentské pôžičky, pre študentov z EÚ, na ktorých sa vzťahuje dohoda o vystúpení, bude naďalej platiť rovnaké zaobchádzanie.

4.9. Som štátnym príslušníkom Portugalska s pobytom v Spojenom kráľovstve, na ktorého sa vzťahuje ochrana podľa dohody o vystúpení. Budem môcť naďalej využívať právo na voľný pohyb v rámci EÚ?

Ako občan EÚ máte právo na slobodný pohyb a pobyt v rámci EÚ na základe právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ. Brexit na tomto práve nič nemení.

- Zabezpečenie plnenia dohody o vystúpení

4.10. Existuje nezávislý vnútroštátny orgán na monitorovanie dohody o vystúpení?

V Spojenom kráľovstve monitoruje vykonávanie a uplatňovanie časti dohody o vystúpení týkajúcej sa práv občanov nezávislý vnútroštátny orgán, tzv. Nezávislý monitorovací orgán. Svoje webové sídlo má na adrese <https://ima-citizensrights.org.uk/>.

Právomoci a funkcie tohto orgánu Spojeného kráľovstva vrátane právomoci vykonávať vyšetrovanie na základe sťažností občanov sú stanovené v dohode o vystúpení a sú rovnocenné právomociam Komisie podľa zmlúv EÚ. Tento orgán bude mať takisto právo obrátiť sa na príslušné súdy Spojeného kráľovstva v súvislosti so sťažnosťami občanov s cieľom nájsť primerané opravné prostriedky.

Tento orgán a Komisia budú každoročne predkladať osobitnému výboru pre práva občanov zriadenému podľa dohody o vystúpení správu o svojich činnostiach súvisiacich s uplatňovaním práv občanov podľa dohody vrátane počtu a povahy prijatých sťažností.

4.11. Myslím si, že boli porušené moje práva vyplývajúce z dohody o vystúpení. Kde sa môžem domôcť nápravy?

Najskôr svoju sťažnosť predostrite orgánu Spojeného kráľovstva, ktorý sa podľa vás dopustil chyby, a požiadajte ho o nápravu.

Ak to nepomôže alebo je to podľa vás zbytočné, môžete sa so žiadosťou o preskúmanie svojho prípadu obrátiť na súdy Spojeného kráľovstva.

Porušenie práv môžete oznámiť aj Nezávislému monitorovaciemu orgánu na adrese <https://ima-citizensrights.org.uk/report-a-complaint/>. Na základe sťažnosti podanej Nezávislému monitorovaciemu orgánu bude možné zistiť a napraviť prípadné štrukturálne problémy. Váš konkrétny problém sa však týmto postupom nemusí podať vyriešiť.

Ako občan EÚ sa môžete so svojou sťažnosťou písomne obrátiť aj na Komisiu, treba však uviesť, že na rozdiel od Nezávislého monitorovacieho orgánu, prípadne orgánov a súdov Spojeného kráľovstva, Komisia nemôže priamo vymáhať nápravu.

4.12. Kde nájdem ďalšie informácie o vykonávaní dohody o vystúpení?

Najlepším zdrojom informácií sú pravidelne aktualizované spoločné správy EÚ a Spojeného kráľovstva o uplatňovaní pobytových práv. Správy nájdete na adrese: https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_sk.

4.13. Čo zabráni orgánom Spojeného kráľovstva v tom, aby v budúcnosti upravili svoje právne predpisy o novom pobytovom statuse?

V dohode o vystúpení sa jasne uvádza, že ak sa jednotlivým občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom udelí nový pobytový status, nebude možné ho odobrať z iných dôvodov, než sú výslovne povolené v dohode o vystúpení (*napríklad v dôsledku neprítomnosti alebo spáchania trestného činu*).

Práva vyplývajúce z dohody o vystúpení sú záväzné podľa medzinárodného práva a občania EÚ a ich rodinní príslušníci sa budú môcť v Spojenom kráľovstve o tieto práva priamo opierať. Spojené kráľovstvo musí zabezpečiť riadne začlenenie práv občanov vyplývajúcich z dohody o vystúpení do vnútroštátnych právnych predpisov Spojeného kráľovstva.

Právne predpisy Spojeného kráľovstva, ktorými sa vykonávajú práva občanov EÚ vyplývajúce z dohody o vystúpení, majú prednosť pred inými právnymi predpismi Spojeného kráľovstva. Znamená to, že práva chránené v dohode o vystúpení nemožno „neúmyselne“ odňať právnymi predpismi Spojeného kráľovstva. Ak sa parlament Spojeného kráľovstva v budúcnosti rozhodne zrušiť právne predpisy, na základe ktorých sú práva občanov EÚ platné podľa práva Spojeného kráľovstva, týmto zrušením by sa porušovala dohoda o vystúpení, čo by viedlo k následkom v súlade s pravidlami dohody o vystúpení a medzinárodným právom.

4.14. Právomoc Súdneho dvora Európskej únie sa skončí po ôsmich rokoch. Znamená to, že zaniknú aj moje práva?

Vaše práva na základe dohody o vystúpení trvajú po celý život (*za istých okolností, napríklad v prípade viac ako päťročnej neprítomnosti v hostiteľskom štáte, však môžu stratiť platnosť*).

Hoci súdy Spojeného kráľovstva budú môcť požiadať Súdny dvor o výklad dohody o vystúpení len počas ôsmich rokov, táto lehota je dostatočná nato, aby Súdny dvor rozhodol o najvýznamnejších otázkach.

Ostatné aspekty dohody o vystúpení nie sú časovo obmedzené, napríklad možnosť jednotlivcov priamo sa odvolávať na dohodu o vystúpení, ktorá má prednosť pred nezlučiteľnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo opatreniami, alebo povinnosti správnych a súdnych orgánov Spojeného kráľovstva prispôbiť sa príslušnej judikatúre Súdneho dvora Európskej únie vydanéj pred koncom prechodného obdobia a náležite zohľadniť budúcu judikatúru vydanú po skončení prechodného obdobia.

4.15. Všimol som si, že kritériá na pobyt vychádzajú z pojmov v právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe tak, ako ich vykladá Súdny dvor Európskej únie, ale čo ak sa v Spojenom kráľovstve právne predpisy EÚ o voľnom pohybe neprijali správne a používa sa tu nesprávny výklad?

Dohoda o vystúpení je jasná: v prípadoch, v ktorých kritériá na pobyt vychádzajú z pojmov v právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe, musia byť vykladané v súlade s rozhodnutiami, ktoré Súdny dvor Európskej únie vydal pred skončením prechodného obdobia.

V prípadoch, keď Spojené kráľovstvo vychádza z nesprávneho výkladu pojmov práva Únie, ktorý je v rozpore s takýmto rozhodnutím, má nakoniec prednosť výklad Súdneho dvora.

Súdy Spojeného kráľovstva okrem toho musia náležite zohľadňovať výklady Súdneho dvora Európskej únie v judikatúre vydanéj po skončení prechodného obdobia.

5. Pravidlá vstupu a výstupu

5.1. Môžem ako občan EÚ po brexite cestovať do Spojeného kráľovstva?

Do konca prechodného obdobia mohli občania EÚ voľne cestovať len s platným cestovným pasom alebo preukazom totožnosti.

Po skončení prechodného obdobia môžu občania EÚ, ktorí mali pobyt v Spojenom kráľovstve pred skončením prechodného obdobia, opustiť Spojené kráľovstvo a vrátiť sa na základe platného cestovného pasu alebo preukazu totožnosti. Ich rodinní príslušníci z krajín mimo EÚ majú rovnaké práva na základe platného cestovného pasu. Upozorňujeme, že od roku 2026 bude mať Spojené kráľovstvo právo neprijímať preukazy totožnosti, ktoré nie sú v súlade s platnými medzinárodnými normami týkajúcimi sa biometrickej identifikácie.

Nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ môže uľahčiť cestovanie cez hranice, pretože sa ním orgánom Spojeného kráľovstva preukazuje, že cestujúci má právo na pobyt v Spojenom kráľovstve.

Pravidlá vstupu pre ostatných občanov EÚ (*tých, ktorí na konci prechodného obdobia nemali pobyt v Spojenom kráľovstve*), ktorí nepatria do rozsahu pôsobnosti dohody o vystúpení, sa riadia vnútroštátnymi právnymi predpismi Spojeného kráľovstva. Spojené kráľovstvo uviedlo, že od 1. októbra 2021 sa bude môcť do Spojeného kráľovstva vstupovať len na základe cestovných pasov.

5.2. Môžem ako občan Litvy s pobytom v Spojenom kráľovstve v budúcnosti podliehať vízovej povinnosti?

Nie – pokiaľ máte platný doklad Spojeného kráľovstva potvrdzujúci váš nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Spojené kráľovstvo vydáva občanom EU digitálny doklad na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ.

5.3. Som z Luxemburska. Nemám pobyt v Spojenom kráľovstve, ale pravidelne Spojené kráľovstvo navštevujem. Potrebujem vstupné vízum?

Potreba vstupného víza sa stanovuje v predpisoch Spojeného kráľovstva. V súčasnosti občania EÚ, ktorí Spojené kráľovstvo navštevujú, vízum nepotrebujú.

5.4. Som Bulhar a žijem v Spojenom kráľovstve. Moja manželka z Číny práve začala študovať na univerzite v Melbourne. Aké vízové predpisy sa na ňu budú uplatňovať v roku 2025, keď za mnou príde do Spojeného kráľovstva?

Ak predpokladáme, že čínski štátni príslušníci budú v roku 2025 podliehať vízovej povinnosti na základe platných právnych predpisov Spojeného kráľovstva, vaša manželka bude naďalej požívať záruky vyplývajúce z dohody o vystúpení, čím sa zabezpečí, aby jej vstupné vízum bolo vydané bezplatne a na základe zrýchleného postupu.

5.5. Som Talianka a žijem v Spojenom kráľovstve so svojim manželom z Egypta. Obaja máme nový status usadenej osoby. Bude potrebovať víza na návštevu Francúzska?

Áno, na návštevu Francúzska bude potrebovať víza, keďže už nebude mať platný pobytový preukaz vydaný na základe smernice EÚ o voľnom pohybe, ani doklad o pobyte vydaný členským štátom Schengenu. Bude však požívať záruky vyplývajúce zo smernice EÚ o voľnom pohybe, na základe ktorých mu budú víza do Francúzska vydané bezplatne a v zrýchlenom postupe.

6. Trestná činnosť a zneužívanie

6.1. Už 11 rokov žijem a pracujem v Spojenom kráľovstve. V roku 2019 som bol usvedčený z trestného činu a odsúdený na päť mesiacov odňatia slobody. Môže mať toto odňatie slobody vplyv na moje práva?

Trestná činnosť môže mať vplyv na právo na pobyt, a to na základe súčasných právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ, ale aj na základe dohody o vystúpení. Na trestnú činnosť spáchanú pred skončením prechodného obdobia sa budú uplatňovať súčasné pravidlá smernice o voľnom pohybe (kapitola VI).

To znamená, že všetky rozhodnutia s vplyvom na právo na pobyt, ktoré boli prijaté na základe trestných činov spáchaných pred skončením prechodného obdobia, sa musia prijímať zásadne na individuálnom základe a len tí páchatelia, ktorých osobné správanie predstavuje skutočnú, okamžitú a dostatočne závažnú hrozbu pre jeden zo základných záujmov spoločnosti, môžu byť vyhostení.

6.2. Čo sa stane s občanmi EÚ, ktorí budú môcť zostať v Spojenom kráľovstve na základe dohody o vystúpení a ktorí spáchajú trestný čin?

Na každý trestný čin spáchaný po skončení prechodného obdobia sa bude uplatňovať vnútroštátne právo Spojeného kráľovstva.

V Spojenom kráľovstve to v súčasnosti znamená, že pri osobách, ktoré spáchajú trestný čin s trestom odňatia slobody na 12 alebo viac mesiacov, sa bude automaticky zvažovať vyhostenie. Tieto osoby majú právo odvolať sa proti takémuto rozhodnutiu a právo na to, aby ich vec preskúmal nezávislý súd.

6.3. Obávam sa, že mnohí ľudia sa môžu pokúsiť získať pobyt podvodným spôsobom a predstierať, že sa na nich vzťahuje dohoda o vystúpení. Čo budú môcť úrady proti tomu urobiť?

Všetky možnosti, ktoré majú členské štáty k dispozícii na základe právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ na ochranu proti zneužívaniu a podvodu, sa prevzali do dohody o vystúpení. Spojené kráľovstvo môže v prípade zneužitia práv alebo podvodu, napríklad v prípade účelových manželstiev, falšovania dokumentov alebo nesprávneho uvedenia skutočnosti, ktorá má zásadný význam z hľadiska práva na pobyt, prijať potrebné opatrenia a odmietnuť, ukončiť alebo odňať akékoľvek právo udelené na základe dohody o vystúpení. Každé takéto opatrenie musí byť primerané a vzťahuje sa naň možnosť súdnej nápravy.

6.4. Je možné na základe rozhodnutí orgánov Spojeného kráľovstva vo veciach zneužitia práv prísť o právo na odvolanie?

Zneužitie alebo podvod môžu viesť k strate pobytu, ale nikdy nie k strate práva na odvolanie. Spojené kráľovstvo môže obmedziť právo na voľný pohyb tých občanov EÚ, v prípade ktorých je dokázané, že zneužívajú právne predpisy EÚ (ako napríklad *účelové manželstvá*). Keď orgány Spojeného kráľovstva preukážu zneužitie alebo podvod, dotknuté osoby majú plné právo odvolať sa proti rozhodnutiu obmedzujúcemu ich právo na pobyt z týchto dôvodov a majú takisto právo zostať v krajine, kým prebieha odvolanie, v medziach článku 31 ods. 2 smernice o voľnom pohybe.

6.5. V dohode o vystúpení sa uvádza, že orgány Spojeného kráľovstva môžu systematicky kontrolovať trestnú činnosť a vykonávať bezpečnostné kontroly v prípade všetkých uchádzačov o nový pobytový status v Spojenom kráľovstve. Majú na to právo?

Áno. Brexit predstavuje mimoriadnu situáciu, keďže orgány Spojeného kráľovstva musia prijať zásadné rozhodnutie o tom, či dotknuté osoby majú mať nový pobytový status v Spojenom kráľovstve až do konca života.

V tejto súvislosti je primerané, aby Spojené kráľovstvo pre osoby, ktoré chcú získať tento nový pobytový status v Spojenom kráľovstve, zaviedlo nové postupy, alebo aby tieto osoby podliehali výlučne predpisom Spojeného kráľovstva v oblasti prisťahovalectva. Znamená to, že po skončení prechodného obdobia môže Spojené kráľovstvo vyhostiť páchatelov pochádzajúcich z krajín EÚ, ktorí spáchali trestné činy pred skončením prechodného obdobia, len v tých prípadoch, ak by to bolo možné aj za súčasného stavu.

6.6. Mám v Spojenom kráľovstve pokuty za prekročenie rýchlosti a parkovanie, ktoré sa neuvádzajú v mojom registri trestov. Musím ich orgánom Spojeného kráľovstva oznámiť v žiadosti podanej na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ?

Nie, oznámiť musíte len odsúdenia za trestné činy v Spojenom kráľovstve a pokuty za prekročenie rýchlosti a parkovanie nie sú trestné činy. V každom prípade musíte oznámiť len tie odsúdenia za trestné činy, ktoré sa uvádzajú vo vašom registri trestov v Spojenom kráľovstve.

7. Administratívne postupy

7.1. Kde nájdem najlepšie informácie o svojich právach a postupe?

Orgány Spojeného kráľovstva poskytujú informácie občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom na osobitnom webovom sídle <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Najlepšie zdroje informácií EÚ možno nájsť na adresách: https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_sk, <http://www.eurights.uk> a https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_en.htm.

Môžete si prečítať aj letáky na rôzne témy: Čo musíte vedieť, ak ste občanom EÚ žijúcim v Spojenom kráľovstve, Čo musíte vedieť, ak ste starším občanom EÚ žijúcim v Spojenom kráľovstve a Čo musíte vedieť ako občan krajiny mimo EÚ žijúci v Spojenom kráľovstve, ak máte alebo ste mali rodinnú väzbu s občanom EÚ.

O pomoc a poradenstvo môžete vždy požiadať veľvyslanectvo alebo konzulát svojej krajiny.

7.2. Existuje nový pobytový status v Spojenom kráľovstve, ktorý sa nazýva „status usadenej osoby“. Uplatňuje sa aj na občanov EÚ? A čo vlastne znamená?

Všetci občania EÚ a ich rodinní príslušníci s pobytom v Spojenom kráľovstve musia do konca ochranného obdobia požiadať o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ, aby mohli zostať v Spojenom kráľovstve. Ten zodpovedá právu na trvalý pobyt na základe dohody o vystúpení.

Orgány Spojeného kráľovstva poskytujú informácie občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom na osobitnom webovom sídle <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

7.3. Ako občan EÚ s pobytom v Spojenom kráľovstve som pred skončením prechodného obdobia nemusel žiadať o doklad o pobyte. Musím to urobiť teraz?

Počas prechodného obdobia sa naďalej uplatňovalo právo EÚ na voľných pohyb, ako keby bolo Spojené kráľovstvo stále členom Európskej únie. Občania EÚ mohli v Spojenom kráľovstve až do skončenia prechodného obdobia svoje práva v plnej miere uplatňovať a nemali povinnosť žiadať o doklad o pobyte.

Teraz však môžu občania EÚ zostať v Spojenom kráľovstve len vtedy, ak požiadajú o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Je to právna podmienka zotrvania v Spojenom kráľovstve. Táto žiadosť sa musí podať do konca ochranného obdobia.

Nový doklad o pobyte v Spojenom kráľovstve je digitálny a mal by občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom pomôcť pri preukazovaní pobytového statusu nielen orgánom Spojeného kráľovstva alebo polícii, ale aj zamestnávateľom, bankám, prenajímateľom alebo komukoľvek ďalšiemu.

Ak do konca ochranného obdobia nepožiadate o nový pobytový status, závažne tým ohrozíte svoje právo zostať v Spojenom kráľovstve.

7.4. Znamená nadobudnutie nového pobytového statusu v Spojenom kráľovstve, že občania EÚ stratia staré práva vyplývajúce z právnych predpisov EÚ?

Po skončení prechodného obdobia sa už právne predpisy EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ nebudú v Spojenom kráľovstve uplatňovať.

Hoci sa Spojené kráľovstvo rozhodlo nevyžadovať od občanov EÚ splnenie všetkých podmienok, hmotnoprávne podmienky stanovené v dohode o vystúpení, z ktorých vyplýva občanom povinnosť získať nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ, v podstate zodpovedajú podmienkam stanoveným v právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ na získanie alebo stratu práva na pobyt.

Orgány Spojeného kráľovstva nemajú právomoc odmietnuť žiadosť z dôvodov, ktoré podľa právnych predpisov EÚ nie sú povolené. Ochrana sa poskytuje všetkým osobám, ktoré na ňu majú nárok.

Podmienky straty nového pobytového statusu sú na jednej strane výhodnejšie ako súčasné podmienky vyplývajúce z právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ, keďže občania EÚ a ich rodinní príslušníci môžu opustiť Spojené kráľovstvo na päť rokov bez straty svojho nového statusu trvalého pobytu (*podľa súčasných predpisov sú to len dva roky*).

Na druhej strane však môžu občania EÚ prísť o svoj nový pobytový status jednoduchšie, ak v Spojenom kráľovstve po skončení prechodného obdobia spáchajú trestný čin. Ak bude trestný čin spáchaný po skončení prechodného obdobia, rozhodnutie sa prijme v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi Spojeného kráľovstva (v ktorých je nižšia prahová hodnota pre vyhostenie).

7.5. Nie je mi jasné, aké kritériá orgány Spojeného kráľovstva uplatňujú pri rozhodovaní o novom pobytovom statuse pre občanov EÚ. Mohli by ste to vysvetliť?

Hmotnoprávne kritériá pre občanov EÚ na získanie nového pobytového statusu v Spojenom kráľovstve sú v zásade rovnaké ako tie, ktoré sa v súčasnosti stanovujú v právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ. Spojené kráľovstvo sa rozhodlo podmieňovať udelenie povolenia na vstup a pobyt v Spojenom kráľovstve na základe pobytovej schémy pre občanov

EÚ iba kontrolou trvania pobytu a výsledkom kontroly trestných záznamov a bezpečnostnej kontroly.

7.6. Aká je lehota na podanie žiadosti o „status usadenej osoby“ alebo „predbežný status usadenej osoby“?

Osoby, ktoré mali v Spojenom kráľovstve oprávnený pobyt pred skončením prechodného obdobia, môžu o nový pobytový status v Spojenom kráľovstve požiadať do konca ochranného obdobia.

Rodinní príslušníci, na ktorých sa vzťahuje dohoda o vystúpení a ktorí prichádzajú žiť so svojimi príbuznými v Spojenom kráľovstve až po skončení prechodného obdobia, musia požiadať o nový pobytový status do troch mesiacov od svojho príchodu do Spojeného kráľovstva. Takisto môžu túto žiadosť podať do konca ochranného obdobia, ak je to pre nich výhodnejšie.

Do konca ochranného obdobia a do vydania rozhodnutia o podanej žiadosti si môžu uplatňovať svoje právo na pobyt v Spojenom kráľovstve, ktoré sa považuje za existujúce.

7.7. Čo sa stane, ak orgánom Spojeného kráľovstva bude trvať veľmi dlho, kým rozhodnú o mojej žiadosti o nový pobytový status?

Po podaní žiadosti môžete zostať a až do vydania rozhodnutia máte v krajine zachované všetky súčasné práva. Ak bude žiadosť zamietnutá, budete mať právo odvolať sa a zostať v krajine, až kým sa s konečnou platnosťou nerozhodne o odvolaní.

7.8. Existujú záruky pre osoby, ktoré zmeškajú lehotu?

Orgány Spojeného kráľovstva musia k tým, ktorí zmeškajú lehotu, pristupovať primerane. Žiadosti musia prijať, ak existovali opodstatnené dôvody na zmeškanie lehoty. Osoby, ktorých oneskorené žiadosti orgány Spojeného kráľovstva neprijmú, budú stále môcť požiadať nezávislý súd Spojeného kráľovstva, aby sa odmietnutím oneskorenej žiadosti zaoberal.

7.9. Aká je lehota na podanie žiadosti o nový status pre rodinných príslušníkov, ktorí prídu po skončení ochranného obdobia?

V dohode o vystúpení sa zabezpečuje, že na podanie žiadosti o nový pobytový status budú mať minimálne tri mesiace po svojom príchode.

7.10. Existujú nejaké záruky na ochranu tých, ktorí chcú včas požiadať o nový pobytový status, ale nemôžu tak urobiť pre zlyhanie systému Spojeného kráľovstva?

Áno. V dohode o vystúpení sa zabezpečuje, že ochranné obdobie (do konca ktorého musia všetci občania EÚ požiadať o nový pobytový status) by sa malo automaticky predĺžiť o jeden rok, ak Spojené kráľovstvo oznámi, že mu technické problémy bránia v registrácii žiadosti alebo vo vydaní potvrdenia o podaní žiadosti. Počas tohto predĺženého obdobia by sa úplne zachovali všetky práva na pobyt.

7.11. Už mám dokument osvedčujúci trvalý pobyt, ktorý mi v roku 2014 vydali orgány Spojeného kráľovstva. Pevne verím, že ľudia ako ja budú môcť zostať bez akýchkoľvek ťažkostí.

Do konca ochranného obdobia musíte aj napriek tomu požiadať o nový status trvalého pobytu v Spojenom kráľovstve na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Keďže ste však už získali doklad o trvalom pobyte v Spojenom kráľovstve na základe existujúcich právných predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ, administratívny postup je jednoduchý. Stačí, ak predložíte cestovný pas alebo preukaz totožnosti, oznámite všetky nezahladené trestné činy, ktoré máte v registri trestov v štáte odsúdenia, a preukázate, že ste Spojené kráľovstvo neopustili na viac ako päť po sebe nasledujúcich rokov. Váš nový pobytový status by mal byť vystavený bezplatne.

7.12. Na základe právnych predpisov EÚ som mal nárok na získanie trvalého pobytu v Spojenom kráľovstve, ale nikdy som nežiadal o doklad, ktorým by sa môj trvalý pobyt potvrdzoval. Môže to mať na mňa vplyv?

Do istej miery áno. Predloženie dokladu o trvalom pobyte, ktorý bol vydaný pred skončením prechodného obdobia, by mohlo zjednodušiť podávanie žiadosti na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. V každom prípade máte stále nárok na trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve (tzv. status usadenej osoby), aj keď váš postup podávania žiadosti na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ bude trochu náročnejší.

7.13. Bojím sa, že nový administratívny postup, ktorý orgány Spojeného kráľovstva pripravili pre občanov EÚ, bude nočnou morou. Ako EÚ ochránila moje práva počas rokovaní?

Spojené kráľovstvo sa zaviazalo k príprave nového režimu, pobytovej schémy pre občanov EÚ, na základe ktorého sú administratívne postupy spojené so žiadosťami o nový pobytový status transparentné, bezproblémové a zjednodušené, aby sa zabránilo zbytočnej administratívnej záťaži.

Formuláre žiadostí v rámci pobytovej schémy pre občanov EÚ majú byť stručné, jednoduché, používateľsky ústretové a prispôsobené kontextu dohody o vystúpení. Nový pobytový status v Spojenom kráľovstve udelený na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ sa vydáva bezplatne.

V dohode o vystúpení sa stanovuje, že Spojené kráľovstvo nemôže vyžadovať viac, než je nevyhnutne potrebné a primerané na určenie toho, či boli splnené kritériá na pobyt. Dohoda o vystúpení obsahuje ustanovenia, ktoré budú sledovať podobný prístup ako ustanovenia o dôkazných požiadavkách zakotvené v právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ.

7.14. Vzhľadom na to, ako sa právne predpisy EÚ o voľnom pohybe uplatňovali v Spojenom kráľovstve, sa obávam, že nový systém nebude v praxi vždy fungovať.

Spojené kráľovstvo poskytuje podrobnejšie informácie o pobytovej schéme pre občanov EÚ na tomto osobitnom webovom sídle: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Administratívny systém zavedený v rámci pobytovej schémy pre občanov EÚ má byť bezproblémový, transparentný a jednoduchý a nemá viesť k zbytočnej administratívnej záťaži. Nový pobytový status v Spojenom kráľovstve udelený na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ sa vydáva bezplatne.

S cieľom ponúknuť občanom konkrétne záruky sa v dohode o vystúpení zabezpečuje uplatňovanie celého rozsahu procesných záruk podľa smernice o voľnom pohybe. Znamená to, že budú mať právo na odvolanie proti akémukoľvek rozhodnutiu obmedzujúcemu právo na pobyt. Ďalej to znamená, že všetky práva dotknutého občana vyplývajúce z dohody o vystúpení zostanú zachované až do prijatia konečného rozhodnutia, čiže v niektorých prípadoch až do konečného súdneho rozhodnutia po odvolacom konaní.

7.15. V roku 2018 som požiadal o registračné potvrdenie EÚ v Spojenom kráľovstve. Predložil som takmer sto strán rôznych dokumentov, aby som v očiach orgánov Spojeného kráľovstva spĺňal podmienky. Nechcem to isté absolvovať ešte raz. Je to v prípade pobytovej schémy pre občanov EÚ iné?

Áno. V rámci nového pobytového statusu udeľovaného na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ sa nevyžaduje viac, než je nevyhnutne potrebné a primerané na určenie toho, či boli splnené kritériá na pobyt. Dohoda o vystúpení obsahuje ustanovenia, ktoré sa zakladajú na podobnom prístupe ako ustanovenia o dôkazných požiadavkách zakotvené v právnych predpisoch EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ. Orgány Spojeného kráľovstva sa zároveň usilujú o využívanie dôkazov, ktoré už majú k dispozícii (napríklad záznamy o platení daní z príjmu), aby znížili množstvo dôkazov, ktoré musia žiadatelia predložiť.

Inak povedané, v dohode o vystúpení sa stanovuje obmedzenie právomocí orgánov Spojeného kráľovstva. Orgány Spojeného kráľovstva môžu žiadateľov požiadať len o predloženie minimálne nevyhnutných dôkazov na preukázanie skutočnosti, že sú oprávnení na získanie nového pobytového statusu v Spojenom kráľovstve na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ, a o uvedenie všetkých nezahladených trestných činov, ktoré majú v registri trestov v štáte odsúdenia, to je však všetko.

Orgány Spojeného kráľovstva sa však rozhodli, že budú na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ kontrolovať iba výsledky kontroly trestných záznamov a bezpečnostnej kontroly a overovať dĺžku pobytu. Neuplatňujú podmienky týkajúce sa povinnosti práce alebo komplexného nemocenského poistenia.

7.16. Som toho názoru, že administratívne imigračné konania v Spojenom kráľovstve sú príliš ťažkopádne. Existujú nejaké predpisy alebo záruky, ktoré mi zjednodušia podávanie žiadosti?

Orgány Spojeného kráľovstva musia spolupracovať so žiadateľmi, aby im pomohli pri dokazovaní nároku a zabránili chybám alebo opomenutiam, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie o žiadosti. Orgány Spojeného kráľovstva musia poskytnúť žiadateľom príležitosť predložiť dodatočné dôkazy alebo opraviť akékoľvek nedostatky, ak je zjavné, že ide o jednoduché opomenutie. Uplatňuje sa zásada flexibility dokazovania, čo orgánom Spojeného kráľovstva v prípade potreby poskytne priestor na voľné uváženie v prospech žiadateľa.

7.17. Keďže veľa cestujem, nechcem spolu so svojou žiadosťou o nový pobytový status v Spojenom kráľovstve predložiť originál pasu a zostať bez pasu. Čo mám robiť?

Väčšinu žiadostí na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ možno podať tak, že sa cestovný doklad naskenuje pomocou aplikácie, takže nie je potrebné ho fyzicky predkladať. Cestovný doklad je potrebné predkladať so žiadosťou len vo výnimočných prípadoch. Zatiaľ čo v dohode o vystúpení sa zaručuje, že mnohé podporné doklady možno predložiť ako kópie, vnútroštátne orgány môžu stále požadovať predloženie platného pasu alebo dokladu totožnosti spolu so žiadosťou. V prípadoch, keď si orgány počas vybavovania žiadosti ponechávajú cestovné doklady, však máte právo požiadať o vrátenie svojho cestovného dokladu aj pred prijatím rozhodnutia o žiadosti.

7.18. Môžem predložiť kópie (čiže nie originály) podporných dokumentov?

Áno. Podporné dokumenty iné ako cestovné pasy alebo preukazy totožnosti môžu byť predložené ako kópie. Orgány Spojeného kráľovstva môžu v osobitných prípadoch vyžadovať,

aby sa určité dokumenty mohli poskytovať ako originály, ak existujú odôvodnené pochybnosti o ich pravosti.

7.19. Niektoré imigračné žiadosti sú v Spojenom kráľovstve veľmi nákladné. Aké vysoké poplatky účtujú orgány Spojeného kráľovstva občanom EÚ a ich rodinným príslušníkom, ktorí požiadajú o nový pobytový status?

Nový pobytový status v Spojenom kráľovstve udelený na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ sa vydáva bezplatne.

7.20. Som ženatý a máme tri deti. Bude sa o našich žiadostiach rozhodovať samostatne alebo spoločne?

V dohode o vystúpení sa zaručuje spoločné posudzovanie žiadostí predložených rodinami. Na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ to znamená, že vaše žiadosti musia byť „prepojené“.

7.21. Spojené kráľovstvo vraj vydáva doklady o pobyte na základe dohody o vystúpení v digitálnej podobe. Je to pravda?

Doklady o pobyte na základe dohody o vystúpení môžu byť vydané ako fyzický doklad (*napríklad ako plastová karta s ochrannými prvkami*) alebo v digitálnej podobe.

Spojené kráľovstvo udeľuje digitálny pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Digitálny status je založený na záznamoch uchovávaných v digitálnej databáze prevádzkovej orgánmi Spojeného kráľovstva. Možno si ho zobrazíť na stránke <https://www.gov.uk/view-prove-immigration-status>.

7.22. Pred skončením prechodného obdobia sa mohli občania EÚ odvolať proti rozhodnutiam orgánov Spojeného kráľovstva. Je toto právo stále chránené?

Áno, toto právo je v plnom rozsahu prevzaté aj v dohode o vystúpení.

7.23. Čo sa stane s občanmi EÚ, ktorých žiadosti o nový pobytový status orgány Spojeného kráľovstva zamietnu? Môžu zostať, kým sa nerozhodne o ich odvolaní?

Občania EÚ, ktorých žiadosti o nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ budú po skončení prechodného obdobia zamietnuté, môžu proti tomuto zamietnutiu využiť prostriedky súdnej nápravy. Ich právo na pobyt sa zachová, až kým rozhodnutie *alebo odvolanie* nenadobudne právoplatnosť. Rovnako, ako je to možné podľa právnych predpisov EÚ o voľnom pohybe občanov EÚ, aj orgány Spojeného kráľovstva môžu v mimoriadnych prípadoch

(napríklad, keď sa rozhodnutie zakladá na naliehavých dôvodoch verejnej bezpečnosti), vyhostiť odmietnutých žiadateľov ešte pred vydaním konečného rozsudku. V takom prípade však nesmú, s výnimkou mimoriadnych okolností, keď môže prítomnosť danej osoby v Spojenom kráľovstve spôsobiť vážne problémy pre verejný poriadok alebo verejnú bezpečnosť, brániť občanom EÚ, aby svoju obhajobu predložili osobne.

8. Odborné kvalifikácie

- **Odborné kvalifikácie podľa súčasných právnych predpisov EÚ**

8.1. Čo sú odborné kvalifikácie?

Odborné kvalifikácie sú osobitné požiadavky na kvalifikáciu, ktoré osoba musí mať zo zákona nato, aby získala prístup k regulovanému povolaniu alebo ho vykonávala, alebo aby sa podieľala na regulovaných činnostiach v danej krajine.

Požiadavky na kvalifikáciu sa medzi jednotlivými povolaniami líšia. V jednotlivých krajinách sa môžu líšiť aj pri rovnakých povolaniach alebo činnostiach.

Odbornými kvalifikáciami môžu byť konkrétne štúdium, odborná príprava a/alebo odborné skúsenosti. Môžu sa preukázať napríklad prostredníctvom príslušných diplomov, osvedčení, ako aj potvrdení o odbornej spôsobilosti a/alebo odbornej praxi.

8.2. Čo sa deje s kvalifikáciami uznanými v jednom členskom štáte, ak sa usadíte v inom členskom štáte?

Občania EÚ majú právo na výkon regulovaného povolania, či už ako zamestnanci, alebo samostatne zárobkovo činné osoby, v inom členskom štáte, ako je štát, v ktorom získali kvalifikáciu.

Odborníci (*napríklad fyzioterapeuti*), ktorí boli vyškolení a získali svoju kvalifikáciu v jednom členskom štáte a ktorí sa rozhodli presťahovať a pracovať v inom členskom štáte, ktorý reguluje prístup k tomuto povolaniu a jeho výkon, by museli v tomto druhom členskom štáte získať uznanie svojej kvalifikácie skôr ako tam budú môcť pracovať.

Podľa režimu EÚ sú členské štáty, ktoré regulujú určité povolania, povinné za prísnych podmienok zväžiť kvalifikácie získané v iných členských štátoch s cieľom uznať ich a umožniť prístup k povolaniu.

Pri niektorých povolaniach (*lekári, zdravotné sestry, zubní lekári, veterinárni lekári, pôrodné asistentky, farmaceuti a architekti*) existuje automatický systém uznávania na základe spoločných minimálnych požiadaviek na odbornú prípravu. Okrem toho niektoré povolania, najmä v remeselníctve, priemysle a sektore obchodu, môžu využívať automatické uznanie založené na skúsenostiach, ak sú splnené určité podmienky.

V prípade iných povolání môže prijímajúci členský štát uvaliť na prichádzajúceho odborníka kompenzačné opatrenia pod podmienkou, že existujú objektívne podstatné rozdiely medzi kvalifikáciou odborníka a kvalifikáciami požadovanými v prijímajúcom členskom štáte.

Členský štát, v ktorom sa o uznanie žiada, musí vydať príslušné rozhodnutie v prísnych lehotách. Takéto rozhodnutia podliehajú odvolaniu podľa vnútroštátneho práva, nemôžu byť svojvoľné a musia byť v plnom súlade s právnymi predpismi EÚ.

Na niektoré povolania sa môžu vzťahovať určité osobitné pravidlá. Takýmto príkladom sú právnici.

Tento režim EÚ sa nevzťahuje na žiadosti o uznanie, ktoré podávajú štátni príslušníci z krajín mimo EÚ, ak sa takáto rovnocennosť nestanovuje osobitnými dojednaniami, napr. dojednaniami vzťahujúcimi sa na občanov EHP a Švajčiarska.

Na kvalifikácie získané občanmi EÚ v krajinách mimo EÚ sa režim EÚ vzťahuje len vtedy, ak sú uznané za rovnocenné s kvalifikáciami EÚ. K tomu dochádza po troch rokoch výkonu v členskom štáte, ktorý ich prvýkrát uznal.

8.3. Čo sa dnes deje s kvalifikáciami uznanými v jednom členskom štáte, ak dočasne alebo príležitostne poskytujete služby v inom členskom štáte?

V prípade väčšiny povolaní sa na základe právnych predpisov EÚ umožňuje členskému štátu, v ktorom sa má služba poskytnúť, vyžadovať iba vyhlásenie dotknutých odborníkov vykonané vopred. Vyhlásenie sa môže predkladať raz ročne (*alebo v prípade európskeho profesijného preukazu raz za 18 mesiacov*) a možno k nemu priložiť určitý obmedzený počet osvedčení.

Nie je povolená žiadna predchádzajúca kontrola kvalifikácií členskými štátmi, v ktorom sa má služba poskytovať, s výnimkou povolaní, ktoré zahŕňajú riziká vážneho poškodenia zdravia alebo bezpečnosti príjemcu služieb. Takáto kontrola by nemala presahovať to, čo je potrebné na tento konkrétny účel.

Okrem toho sa v prípade povolaní, ako sú lekári, sestry, zubní lekári, veterinárni lekári, pôrodné asistentky, farmaceuti a architekti atď., na ktoré sa vzťahuje systém automatického uznávania, nesmie uložiť žiadna predchádzajúca kontrola kvalifikácií. Môže sa vyžadovať iba výročné vyhlásenie urobené vopred.

- Odborné kvalifikácie podľa dohody o vystúpení

8.4. Ako vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ ovplyvnilo túto situáciu?

Po skončení prechodného obdobia sa už uvedený právny režim EÚ v Spojenom kráľovstve neuplatňuje.

Všetky otázky súvisiace s uznávaním kvalifikácií občanov EÚ v Spojenom kráľovstve a možnosťou poskytovania odborných služieb sa budú riešiť podľa vnútroštátnych predpisov a podmienok bez možnosti využívať práva vyplývajúce z právnych predpisov EÚ.

8.5. Ako situáciu ovplyvní dohoda o vystúpení?

Hlavným účelom dohody o vystúpení je, aby občania EÚ a štátni príslušníci Spojeného kráľovstva, ktorí majú na konci prechodného obdobia oprávnený pobyt v hostiteľskom štáte a ktorí predtým získali uznanie svojich kvalifikácií v tomto štáte na základe osobitného zoznamu nástrojov EÚ, neboli dotknutí brexitom, pokiaľ ide o platnosť uznania ich kvalifikácie a ich oprávnenia vykonávať činnosť v danom štáte.

To isté by bolo potrebné pre odborníkov, ktorí sú na konci prechodného obdobia cezhraničnými pracovníkmi a získali uznanie svojich kvalifikácií a licenciu na výkon povolania v štáte, v ktorom sú cezhraničnými pracovníkmi.

Dohoda o vystúpení sa vzťahuje aj na nevybavené žiadosti týchto osôb o uznanie kvalifikácie.

V dohode o vystúpení sa odborníkom z EÚ s kvalifikáciami zo Spojeného kráľovstva, ktorí sú usadení v Spojenom kráľovstve, nezaručuje právo opierať sa o právne predpisy EÚ s cieľom získať uznanie svojej kvalifikácie po skončení prechodného obdobia v niektorom členskom štáte EÚ, ani poskytovať dočasné alebo príležitostné služby v ktoromkoľvek z nich.

V dohode o vystúpení sa vo zvyšku EÚ nechráni platnosť tých licencií, ktoré vydali orgány Spojeného kráľovstva v niektorých odvetviach, najmä v odvetví dopravy, ktoré majú celoeurópsku hodnotu v rámci vnútorného trhu, ani platnosť takýchto typov licencií v Spojenom kráľovstve vydaných orgánmi členských štátov EÚ.

8.6. Som estónsky architekt a žijem a pracujem v Spojenom kráľovstve. Môžem pokračovať vo výkone svojho povolania?

Áno. Ak vašu odbornú kvalifikáciu uznali v Spojenom kráľovstve a splňate všetky požiadavky na jej vykonávanie v Spojenom kráľovstve, môžete sa aj naďalej opierať o toto rozhodnutie o uznaní na účely výkonu povolania v Spojenom kráľovstve.

8.7. Som belgická fyzioterapeutka, žijem v Írsku a pracujem ako fyzioterapeutka v Spojenom kráľovstve, kde mám uznanú kvalifikáciu. Môžem naďalej poskytovať svoje služby ako cezhraničná pracovníčka v Spojenom kráľovstve?

Áno. Ak vašu odbornú kvalifikáciu uznali v Spojenom kráľovstve, môžete sa aj naďalej opierať o toto rozhodnutie o uznaní pri výkone povolania v Spojenom kráľovstve.

8.8. Som fínsky občan s pobytom vo Fínsku. V súčasnosti absolvujem kurz v miestnej inštitúcii, ktorá má franchisingovú zmluvu s univerzitou v Spojenom kráľovstve. Po ukončení štúdia získam diplom Spojeného kráľovstva. Aký bude status mojej kvalifikácie, ak svoj diplom získam po skončení prechodného obdobia?

Pokiaľ vám diplom bude vydaný inštitúciou Spojeného kráľovstva (*univerzitou alebo odborným inštitútom Spojeného kráľovstva*), vaša kvalifikácia bude kvalifikáciou získanou mimo EÚ a nebudú sa na ňu vzťahovať výhody režimu uznávania EÚ.

Podmienky získania prístupu k povolaniu v Spojenom kráľovstve budú závisieť od právnych predpisov a politiky Spojeného kráľovstva v oblasti prisťahovalectva, prístupu ku konkrétnym ustanoveniam a zaobchádzania s cudzincami s diplomami vydanými v Spojenom kráľovstve na základe dojednaní o franchisingovom vzdelávaní.

9. Sociálne zabezpečenie

9.1. Som Španielka, pracujem v Spojenom kráľovstve a mám status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Čo bude s mojím sociálnym zabezpečením?

Pokiaľ ide o pravidlá sociálneho zabezpečenia, cieľom dohody o vystúpení je zabezpečiť, aby všetko bolo tak ako predtým. Na osoby chránené v dohode o vystúpení sa naďalej uplatňujú predpisy EÚ. To napríklad znamená, že:

- Spojené kráľovstvo naďalej zodpovedá za vaše **dávky sociálneho zabezpečenia** – platíte príspevky v Spojenom kráľovstve a máte nárok na dávky v Spojenom kráľovstve bez akejkoľvek diskriminácie,
- máte **prístup k zdravotnej starostlivosti v Spojenom kráľovstve** za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci Spojeného kráľovstva,
- **ak pôjdete na dovolenku do Európskej únie**, môžete využiť svoj britský EPZP (*hoci budete musieť požiadať o nový EPZP – pozri <https://www.nhs.uk/using-the-nhs/healthcare-abroad/apply-for-a-free-ehic-european-health-insurance-card/>*),
- **ak vaše deti majú pobyt v Španielsku** a vy máte nárok na rodinné dávky v Spojenom kráľovstve, budete ich aj naďalej dostávať bez akéhokoľvek zníženia, ako keby mali deti bydlisko v Spojenom kráľovstve spolu s vami (*podrobnejšie informácie nájdete na stránke <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=sk>*),
- **ak máte po skončení prechodného obdobia deti** a máte nárok na rodinné dávky podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva, dávky budete dostávať aj vtedy, ak by deti mali pobyt napríklad v Španielsku (*podrobnejšie informácie nájdete na stránke <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=sk>*),
- **ak sa stanete nezamestnanou**, budete mať nárok na dávky v nezamestnanosti v Spojenom kráľovstve a tieto dávky budete môcť počas povoleného obdobia poberať mimo Spojeného kráľovstva s cieľom hľadať si prácu v členskom štáte EÚ (*podrobnejšie informácie nájdete na stránke <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=sk>*),
- **ak odídete do dôchodku**, máte nárok na dôchodok zo Spojeného kráľovstva za podmienok uvedených vo vnútroštátnych právnych predpisoch:
 - ak nemáte dostatočné obdobia poistenia, aby ste mali nárok na dôchodok v Spojenom kráľovstve, Spojené kráľovstvo vezme v potrebnom rozsahu do úvahy obdobia, ktoré máte odpracované v členských štátoch EÚ;
 - ak sa rozhodnete vrátiť do Španielska:

- budete aj naďalej dostávať dôchodok zo Spojeného kráľovstva bez zníženia,
- váš dôchodok v Spojenom kráľovstve sa bude naďalej valorizovať,
- zodpovednosť za hradenie vašej zdravotnej starostlivosti bude určená v závislosti od ostatných dôchodkov, ktoré dostávate, a od vášho pobytu;

Podrobnejšie informácie nájdete na adrese <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=sk>.

- **ak majú vaši pozostalí nárok na pozostalostné dávky v Spojenom kráľovstve**, môžu požiadať o tieto dávky a získať ich bez akéhokoľvek zníženia, aj keď majú pobyt v Španielsku.

9.2. Ako dlho môžeme byť na základe dohody o vystúpení chránení?

Chránení ste dovtedy, kým zostanete bez prerušenia v situácii spojenej so Spojeným kráľovstvom a ktorýmkoľvek členským štátom.

Tu je niekoľko príkladov: ako na poľského občana, ktorý má na konci prechodného obdobia pobyt v Spojenom kráľovstve a pracuje tam pre britského zamestnávateľa, sa na vás naďalej vzťahuje dohoda o vystúpení, ak stále existuje „cezhraničná väzba“.

Táto „cezhraničná väzba“ medzi Spojeným kráľovstvom a členským štátom EÚ existuje dovtedy, kým budete mať pobyt v Spojenom kráľovstve a pracovať tam pre britského zamestnávateľa.

Môže ďalej existovať aj vtedy, keď sa vaša situácia zmení – ste chránení za predpokladu, že budete mať naďalej „cezhraničnú väzbu“ so Spojeným kráľovstvom. Takže dohoda sa na vás vzťahuje stále, ak napríklad:

- o budete pokračovať v práci pre britského zamestnávateľa v Spojenom kráľovstve a získate ďalšie zamestnanie v Írsku,
- o budete pokračovať v práci pre britského zamestnávateľa v Spojenom kráľovstve, ale presťahujete sa do Írska,
- o prestanete pracovať pre britského zamestnávateľa a začnete pracovať v Írsku, pričom budete mať naďalej pobyt v Spojenom kráľovstve,
- o vaša pracovná zmluva sa skončí a vy uzatvoríte ďalšiu zmluvu s írskym zamestnávateľom – prácu budete však naďalej vykonávať v Spojenom kráľovstve,
- o stanete sa nezamestnaným bez toho, aby ste dostávali dávky v nezamestnanosti, a naďalej budete mať pobyt v Spojenom kráľovstve,
- o stanete sa nezamestnaným, budete dostávať dávky v nezamestnanosti a prenesiete tieto dávky do Poľska, kde sa budete počas povoleného obdobia

snažiť nájsť si prácu (*podrobnejšie informácie nájdete na stránke <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=sk>*),

- o po neúspešnom hľadaní práce v Poľsku počas povoleného obdobia sa ihneď vrátite do Spojeného kráľovstva a pokračujete v hľadaní práce tam,
- o keď sa skončí vaša pracovná zmluva a počas čakania na dosiahnutie veku odchodu do dôchodku sa stanete neaktívnym, pričom budete mať naďalej pobyt v Spojenom kráľovstve,
- o odídete do dôchodku v Spojenom kráľovstve.

Po skončení pracovnej zmluvy a presune svojho pobytu do Poľska (*alebo ktoréhokoľvek iného členského štátu*) však už pre vás nebudú platiť úplné predpisy týkajúce sa koordinácie sociálneho zabezpečenia. V takom prípade sa v dohode o vystúpení zabezpečuje, že vaše minulé obdobia poistenia nezaniknú. Keď splníte podmienky podľa vnútroštátnych právnych predpisov (napríklad dosiahnete vek odchodu do dôchodku), budete môcť v Spojenom kráľovstve žiadať o dávky na základe týchto období.

Upozorňujeme, že ak ste získali právo na trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve pred návratom späť do Poľska (alebo do iného členského štátu), a do Spojeného kráľovstva sa vrátite predtým ako o toto právo prídete, budete naďalej môcť využívať úplnú ochranu sociálneho zabezpečenia, ktorá sa poskytuje v dohode o vystúpení.

9.3. Som francúzsky občan, ktorý má pobyt vo Francúzsku a pracuje v Spojenom kráľovstve. Vzťahujú sa na mňa stále predpisy týkajúce sa koordinácie sociálneho zabezpečenia?

Áno, pokiaľ budete aj naďalej v situácii spojenej so Spojeným kráľovstvom (*podrobnejšie informácie nájdete v odpovedi na otázku 9.1 o sociálnom zabezpečení*).

Kým pracujete v Spojenom kráľovstve, Spojené kráľovstvo je zodpovedné za vaše sociálne zabezpečenie, čo napríklad znamená, že:

- musíte platiť príspevky na **sociálne zabezpečenie** v Spojenom kráľovstve a bez akejkoľvek diskriminácie máte nárok na dávky v Spojenom kráľovstve,
- máte **prístup k zdravotnej starostlivosti** vo Francúzsku, kde máte pobyt, na náklady Spojeného kráľovstva,
- **ak pôjdete na dovolenku do Európskej únie**, môžete využiť svoj britský EPZP (*hoci budete musieť požiadať o nový EPZP*),
- **ak vaše deti majú pobyt vo Francúzsku** a vy máte nárok na rodinné dávky, budete ich aj naďalej dostávať bez akéhokoľvek zníženia, ako keby mali deti bydlisko

v Spojenom kráľovstve spolu s vami (*podrobnejšie informácie nájdete na stránke <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=sk>*),

- **ak máte po skončení prechodného obdobia deti** a máte nárok na rodinné dávky podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva, dávky budete dostávať aj vtedy, ak by deti mali pobyt vo Francúzsku; podobnejšie informácie o uplatniteľných pravidlách nájdete na stránke <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=sk>),
- **ak sa stanete nezamestnaným**, vzťahuje sa na vás ochrana na základe predpisov týkajúcich sa koordinácie sociálneho zabezpečenia (*podrobnejšie informácie nájdete na stránke <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=sk>*),
- **ak odídete do dôchodku**, budete mať nárok na dôchodok zo Spojeného kráľovstva za podmienok uvedených vo vnútroštátnych právnych predpisoch Spojeného kráľovstva:
 - ak nemáte dostatočné obdobia poistenia, aby ste mali nárok na dôchodok v Spojenom kráľovstve, Spojené kráľovstvo vezme v potrebnom rozsahu do úvahy obdobia, ktoré máte odpracované v členských štátoch EÚ;
 - budete dostávať dôchodok v Spojenom kráľovstve bez akéhokoľvek zníženia, aj keď máte pobyt vo Francúzsku,
 - váš dôchodok v Spojenom kráľovstve sa bude naďalej valorizovať,
 - zodpovednosť za hradenie vašej zdravotnej starostlivosti bude určená v závislosti od ostatných dôchodkov, ktoré dostávate, a od vášho pobytu;

Podrobnejšie informácie nájdete na adrese

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=sk>.

- **ak majú vaši pozostalí nárok na pozostalostné dávky v Spojenom kráľovstve**, môžu získať tieto dávky bez akéhokoľvek zníženia, aj keď majú pobyt vo Francúzsku.

9.4. Som bulharský občan, bývam v Bulharsku a pracujem v Bulharsku aj v Spojenom kráľovstve. Vzťahujú sa na mňa stále predpisy týkajúce sa koordinácie sociálneho zabezpečenia?

Áno, pokiaľ budete aj naďalej v situácii spojenej so Spojeným kráľovstvom (*podrobnejšie informácie nájdete v odpovedi na otázku 9.1 o sociálnom zabezpečení*).

Naďalej naraz podliehate iba jedným právnym predpisom v oblasti sociálneho zabezpečenia. Tieto právne predpisy sa určujú v závislosti od práce, ktorú vykonávate, a od vášho pobytu (*podrobnejšie informácie nájdete na adrese <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=sk>*).

9.5. Som taliansky občan a pracujem ako taliansky štátny zamestnanec v Spojenom kráľovstve. Vzťahujú sa na mňa stále predpisy týkajúce sa koordinácie sociálneho zabezpečenia?

Áno, pokiaľ budete aj naďalej v situácii spojenej so Spojeným kráľovstvom (*podrobnejšie informácie nájdete v odpovedi na otázku 9.1 o sociálnom zabezpečení*).

Taliansko je naďalej zodpovedné za vaše sociálne zabezpečenie (*podrobnejšie informácie nájdete na adrese <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=sk>*).

9.6. Som český občan, pracujem a mám pobyt v Českej republike. Na konci prechodného obdobia budem na dovolenke v Spojenom kráľovstve. Bude mi tam platiť európsky preukaz zdravotného poistenia?

Áno, počas celej dovolenky. Svoj európsky preukaz zdravotného poistenia môžete v Spojenom kráľovstve použiť pred skončením prechodného obdobia, ak už dostávate zdravotnú starostlivosť potrebnú počas dovolenky, ale aj v prípade potreby zdravotnej starostlivosti po skončení prechodného obdobia.

9.7. Som maltským občanom, pracujem a mám pobyt na Malte. Plánujem ísť na dovolenku do Spojeného kráľovstva. Môžem tam používať európsky preukaz zdravotného poistenia?

Nie. V dohode o vystúpení sa nestanovuje možnosť používať európsky preukaz zdravotného poistenia počas dovoleniek v Spojenom kráľovstve v budúcnosti.

9.8. Som taliansky občan a od roku 2019 študujem v Spojenom kráľovstve. Môžem používať európsky preukaz zdravotného poistenia, aj keď moje obdobie štúdia presahuje koniec prechodného obdobia?

Áno, môžete naďalej používať európsky preukaz zdravotného poistenia, kým nebude váš pobyt v Spojenom kráľovstve prerušený. Dočasné návštevy v Taliansku (napríklad počas prázdnin) neznamenajú prerušenie vášho pobytu ako študenta v Spojenom kráľovstve.

9.9. Som chorvátsky občan, pracujem a mám pobyt v Chorvátsku. V Spojenom kráľovstve som pred koncom prechodného obdobia začal špeciálnu liečbu. Môžem pokračovať v liečbe po ukončení prechodného obdobia?

Áno. V dohode o vystúpení sa zabezpečuje, že osoby, ktoré pred koncom prechodného obdobia požiadali o povolenie na plánovanú liečbu v Spojenom kráľovstve, môžu v tejto liečbe pokračovať.

9.10. Som Španielka a pracujem v Spojenom kráľovstve. Čoskoro dosiahnem vek odchodu do dôchodku. Čo sa stane s mojimi právami na dôchodok v Spojenom kráľovstve a Španielsku?

S vaším britským a španielskym dôchodkom sa nestane nič, všetko zostane ako doteraz. Budete mať nárok na dôchodok na základe podmienok stanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch, pričom sa v potrebnom rozsahu zohľadnia odpracované obdobia v členských štátoch EÚ. Výška sa vypočíta podľa tých istých predpisov a v závislosti od situácie podľa uplatniteľných predpisov EÚ, pričom svoj dôchodok si môžete aj preniesť a nechať valorizovať, ak sa rozhodnete usadiť v Španielsku alebo v inom členskom štáte EÚ.

9.11. Som na dôchodku a dostávam dôchodok zo Spojeného kráľovstva, ako aj zo Slovinska, kde som predtým pracoval. Čo sa stane s mojím dôchodkom?

S vaším dôchodkom sa nestane nič. Naďalej budete dostávať dôchodok zo Spojeného kráľovstva aj zo Slovinska tak, ako ste ho dostávali predtým. Váš dôchodok v Spojenom kráľovstve sa bude naďalej valorizovať tak ako predtým.

9.12. V minulosti som 12 rokov pracovala v Spojenom kráľovstve. Prestáhovala som sa a teraz pracujem v Rakúsku. Keď odídem do dôchodku (okolo roku 2035), čo sa stane s obdobiami zamestnania a poistenia v Spojenom kráľovstve a v Rakúsku?

Vaše obdobia zamestnania sa započítajú a po odchode do dôchodku dostanete dôchodok zo Spojeného kráľovstva (*resp. jeho časť zodpovedajúcu 12 rokom zamestnania*) a dôchodok z Rakúska (*časť zodpovedajúcu počtu rokov zamestnania v Rakúsku*) za tých istých podmienok, aké momentálne platia v EÚ.

9.13. Celý život som pracoval v Spojenom kráľovstve a teraz som odišiel do dôchodku vo Francúzsku. Mám obavy, že môj dôchodok zo Spojeného kráľovstva sa už nebude valorizovať.

V dohode o vystúpení je jasne uvedené, že všetky dávky sociálneho zabezpečenia, napríklad starobný dôchodok, sa budú aj naďalej valorizovať v súlade s vnútroštátnymi predpismi, a to aj vtedy, ak má dôchodca pobyt v členskom štáte EÚ, a nie v Spojenom kráľovstve.

9.14. Ak by som sa v budúcnosti rozhodol odísť zo Spojeného kráľovstva, budem si môcť vziať svoje dávky sociálneho zabezpečenia so sebou?

Ak sa na vás vzťahuje ochrana na základe dohody o vystúpení, všetky relevantné dávky sociálneho zabezpečenia budú naďalej prenosné do štátov EÚ, ako aj do Spojeného kráľovstva, a to za rovnakých podmienok ako podľa súčasných [predpisov EÚ](#).

9.15. Celý život som pracoval v Belgicku a na dôchodok som odišiel žiť do Spojeného kráľovstva. Pred skončením prechodného obdobia som mal nárok na zdravotnú starostlivosť v miestnej nemocnici bez akýchkoľvek problémov. Zmení sa to?

Po skončení prechodného obdobia sa nič nezmení. Belgicko bude aj naďalej uhrádzať náklady na vašu budúcu zdravotnú starostlivosť v Spojenom kráľovstve tak, ako to robilo v minulosti.

9.16. Som fínsky občan, pracujem a mám pobyt vo Fínsku. Moja manželka a deti však majú pobyt v Spojenom kráľovstve. Ako moji rodinní príslušníci mali pred skončením prechodného obdobia nárok na zdravotnú starostlivosť hradenú Fínskom, pričom ja som poberal fínske rodinné dávky. Zmení sa to?

Vzhľadom na to, že tieto nároky už existovali na konci prechodného obdobia, sa nezmení nič. Vaši rodinní príslušníci budú mať v Spojenom kráľovstve naďalej nárok na zdravotnú starostlivosť hradenú Fínskom a vy budete naďalej poberať fínske rodinné dávky, a to aj napriek tomu, že vaše deti majú pobyt v Spojenom kráľovstve.

9.17. Som nemeckou pracovníčkou, ktorú nemecký zamestnávateľ vyslal v roku 2019 do Spojeného kráľovstva. Stále som poistená v Nemecku, pričom prenosný dokument A1 mi bude platiť do septembra 2021. Znamená to, že bude platiť aj v roku 2021?

Dohoda o vystúpení sa netýka vysielania pracovníkov v rámci poskytovania služieb. Bez toho, aby bola dotknutá budúca dohoda so Spojeným kráľovstvom o koordinácii sociálneho zabezpečenia, to znamená, že od 1. januára 2021 už neexistuje právny základ pre takéto vysielanie pracovníkov medzi členskými štátmi a Spojeným kráľovstvom a váš prenosný dokument A1 už neplatí.

To sa týka iba prenosného dokumentu A1, ktorý bol vydaný v súvislosti s vyslaním na účely poskytovania služby. Prenosné dokumenty A1, ktoré sa vydávajú z iných dôvodov, napríklad osobe absolvujúcej kurz odbornej prípravy v Spojenom kráľovstve alebo osobám, ktoré pracujú zároveň v Spojenom kráľovstve aj v členskom štáte, zostávajú v platnosti aj po 1. januári 2021.

9.18. Som samostatne zárobkovo činná osoba a pracujem v Spojenom kráľovstve aj vo Francúzsku. Žijem vo Francúzsku, ale som poistená v Spojenom kráľovstve. Mám prenosný dokument A1, ktorý mi vystavilo Spojené kráľovstvo, ako aj prenosný dokument S1, ktorý používam na prístup k zdravotnej starostlivosti vo Francúzsku na náklady Spojeného kráľovstva. Zostanú tieto dokumenty v platnosti a budú sa dať po skončení platnosti obnoviť?

Keďže sa nachádzate v cezhraničnom vzťahu so Spojeným kráľovstvom a členským štátom, vzťahuje sa na vás ochrana na základe dohody o vystúpení. Predpisy EÚ týkajúce sa koordinácie sociálneho zabezpečenia sa preto na vás naďalej uplatňujú a tieto dokumenty zostávajú v platnosti aj po 31. decembri 2020. To sa týka vášho prenosného dokumentu A1, keďže nebol vydaný v súvislosti s vysielaním pracovníkov na účely poskytovania služby. Kým bude tento cezhraničný vzťah trvať, vaše dokumenty možno obnovovať za rovnakých podmienok, aké platili do 1. januára 2021.

9.19. Moji rodičia sú holandskými občanmi, ktorí sa v roku 1990 presťahovali do Spojeného kráľovstva a už tam majú nový pobytový status na základe pobytovej schémy pre občanov EÚ. Ja som sa narodila v Spojenom kráľovstve pred 19 rokmi (takže mám od narodenia dvojité holandské aj britské občianstvo) a žijem v Spojenom kráľovstve celý život. Pred dvoma rokmi som začala pracovať. Moji rodičia by sa v budúcnosti chceli

vrátiť do Holandska. Ak by som sa aj ja presťahovala do Holandska, budem si môcť vziať svoje dávky sociálneho zabezpečenia so sebou?

Hoci máte dvojité štátne občianstvo, celý život ste žili v Spojenom kráľovstve a svoje právo na voľný pohyb ste do 1. januára 2021 nevyužili. Preto sa na vás nevzťahuje ochrana na základe dohody o vystúpení. Znamená to, že ak sa presťahujete do Holandska, nebudete si môcť svoje nadobudnuté práva v oblasti sociálneho zabezpečenia vziať so sebou na základe dohody o vystúpení. Týmto nie je dotknutá budúca dohoda so Spojeným kráľovstvom o koordinácii sociálneho zabezpečenia.

10. **Užitočné odkazy**

Dohoda o vystúpení

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:02020W/TXT-20200613>

Zmluvy EÚ

https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/oj

Usmernenie EÚ týkajúce sa dohody o vystúpení, časti Práva občanov

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520(05))

Poradenstvo týkajúce sa práv v Spojenom kráľovstve

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_en.htm

Leták [Čo musíte vedieť, ak ste občanom EÚ žijúcim v Spojenom kráľovstve](#)

Leták [Čo musíte vedieť, ak ste starším občanom EÚ žijúcim v Spojenom kráľovstve](#)

Leták [Čo musíte vedieť ako občan krajiny mimo EÚ žijúci v Spojenom kráľovstve, ak máte alebo ste mali rodinnú väzbu s občanom EÚ](#)

<https://www.gov.uk/government/publications/social-security-arrangements-between-the-uk-and-the-eu-from-1-january-2021-staff-guide>

Súčasný predpis EÚ týkajúci sa formalít v súvislosti s pobytom pre občanov EÚ a ich rodinných príslušníkov

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/eu-family-members-registration/index_sk.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/non-eu-family-members-residence-card/index_sk.htm

Smernica 2004/38/ES (smernica o voľnom pohybe)

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2004/38/>

Nariadenie (ES) č. 492/2011

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/492/>

Súčasný predpis EÚ týkajúci sa slobody pohybu odborníkov

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/index_sk.htm

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals_en

Smernica 2005/36/ES (smernica o uznávaní odborných kvalifikácií)

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2005/36/>

Súčasný predpis EÚ týkajúci sa koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia

<https://europa.eu/youreurope/citizens/health>

<https://europa.eu/youreurope/citizens/work>

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sk&catId=849>

Nariadenie (ES) č. 883/2004

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2004/883/>

Nariadenie (EÚ) č. 987/2009

<http://data.europa.eu/eli/reg/2009/987/2018-01-01>